

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ZIELONEJ GÓRZE

ul. Chmielna 13, 65-261 Zielona Góra, tel.: 68 329 19 00, fax: 68 329 19 03
www.zielonagora.rio.gov.pl; e-mail:zielonagora@rio.gov.pl

Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Zielonej Górze
(część I)

Sprawozdanie z działalności
Regionalnej Komisji Orzekającej
(część II)

i

Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych
(część III)

w roku 2009

Część I

Działalność Regionalnej Izby Obrachunkowej

I. Organizacja i zasady działania Izby

1. Zadania, zasięg terytorialny i struktura organizacyjna Izby

Regionalne izby obrachunkowe są państwowymi organami nadzoru oraz kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych nad samorządem terytorialnym wykonującym zadania publiczne na rzecz wspólnot lokalnych i regionalnych, związków komunalnych i stowarzyszeń, samorządowych osób prawnych, a także innych podmiotów w zakresie wykorzystania przez nie dotacji przyznawanych z budżetów jednostek samorządu terytorialnego (jst).

Podstawowymi aktami prawnymi określającymi ich pozycję ustrojową i funkcjonalną są Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r.¹ (art. 171) i ustawa z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych². Konstytucja RP stanowi, iż izby są organami nadzoru nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego w zakresie spraw finansowych. Nadzór ten sprawowany jest na podstawie kryterium legalności. Ustawa o regionalnych izbach obrachunkowych określa zadania, zasady działania i organizację izb. Reguluje proces postępowania kontrolnego, ustala obowiązki pracowników wykonujących czynności kontrolne oraz przysługujące im prawa, a także stanowi o kompetencjach izb w zakresie nadzoru

Kompetencje i zadania izb wynikały również z ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych³ (uofp) oraz ustaw regulujących ustrój samorządu terytorialnego⁴ w Polsce.

Do ustawowych zadań Izby, wynikających z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, należą:

- nadzór nad działalnością jst i ich związków w zakresie spraw finansowych określonych w art. 11 ust. 1 ustawy,
- przeprowadzanie kontroli gospodarki finansowej i zamówień publicznych podmiotów sektora finansów publicznych wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy,
- wydawanie opinii w sprawach wymienionych w art. 13 ustawy,

¹ Dz. U. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.

² t.j. Dz. U. z 2001 nr 55 poz. 577 z późn. zm.

³ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 z późn. zm.

⁴ z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.); ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1590 z późn. zm.).

- prowadzenie działalności informacyjnej, instruktażowej i szkoleniowej w zakresie objętym nadzorem i kontrolą,
- kontrola formalna i rachunkowa sprawozdań z wykonania budżetów jst oraz wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej,
- rozpatrywanie spraw dotyczących powiadomień przez skarbnika o przypadkach dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika,
- opracowywanie raportów o stanie gospodarki finansowej na podstawie wyników działalności nadzorczej, kontrolnej i opiniodawczej, w razie potrzeby wskazania organom jst powtarzających się nieprawidłowości lub zagrożenia niewykonania ustawowych zadań,
- opracowywanie analiz i opinii w sprawach określonych ustawami (m.in. opracowywanie raportów o stanie gospodarki finansowej jst w przypadku ubiegania się samorządów o pożyczkę z budżetu państwa na podstawie przepisów art. 177 uofp).

Do zadań izby, na podstawie odrębnych przepisów, należą również:

- rozpatrywanie skarg i wniosków dotyczących działalności organów stanowiących jst
- art. 229 pkt 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960r. – Kodeks postępowania administracyjnego⁵,
- sporządzanie, na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 26 czerwca 2006r. w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych⁶, zbiorczych sprawozdań w zakresie operacji finansowych dotyczących należności, państwowego długu publicznego oraz poręczeń i gwarancji funduszy celowych posiadających osobowość prawną, samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej (SP ZOZ), samorządowych instytucji kultury oraz samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, otrzymanych od jst, które są dla tych podmiotów organem założycielskim lub nadzorującym,
- przyjmowanie i przekazywanie sprawozdań sporządzanych, na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej⁷,
- sprawdzanie pod względem formalnym i rachunkowym prawidłowości przedłożonych przez gminy wniosków o przyznanie części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów, wynikającego ze zwolnienia z podatku od nieruchomości, sporządzonych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 13 kwietnia 2004r. w sprawie sposobu ustalania i trybu przekazywania gminom części rekompensującej subwencji ogólnej na wyrównanie ubytku dochodów w specjalnych strefach ekonomicznych⁸ i przekazywanie ich do ministra właściwego do spraw finansów publicznych,
- udostępnianie i publikowanie, na podstawie przepisów ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej⁹, w urzędowym publikatorze teleinformatycznym
- Biuletynie Informacji Publicznej – informacji publicznych dotyczących działalności regionalnych izb obrachunkowych w zakresie określonym ustawą,
- przyjmowanie i przekazywanie do Ministerstwa Finansów skonsolidowanych bilansów jst, sporządzanych na podstawie przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006r. w sprawie szczególnych zasad

⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 z późn. zm.

⁶ Dz. U. Nr 113, poz. 770.

⁷ Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 z późn. zm.

⁸ Dz. U. Nr 65, poz. 599 z późn. zm.

⁹ Dz. U. Nr 112, poz. 1198 z późn. zm.

rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych¹⁰.

W ustawie o regionalnych izbach obrachunkowych określono, iż izby są państwowymi jednostkami budżetowymi, nad działalnością których nadzór sprawuje minister właściwy do spraw administracji publicznej na podstawie kryterium zgodności z prawem. Organizacja wewnętrzna i zasady funkcjonowania izb wynikają z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych oraz rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 lipca 2004r. w sprawie siedzib i zasięgu terytorialnego regionalnych izb obrachunkowych oraz szczegółowej organizacji izb, liczby członków kolegium i trybu postępowania¹¹

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze swym zasięgiem 106 jednostek, w tym :

- 81 gmin,
- 2 miasta na prawach powiatu,
- 12 powiatów ziemskich,
- 1 samorząd wojewódzki,
- 10 związków międzygminnych (w tym 5 związków funkcjonujących).

Organem Izby jest:

Kolegium izby (skład: Przewodniczący – Prezes Izby oraz 8 etatowych członków)

W Izbie funkcjonują:

- **Wydział Kontroli Gospodarki Finansowej (WKGf),**
- **Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń (WIAS),**
- **Zespół Głównego Księgowego,**
- **Biuro Izby,** zapewniające obsługę administracyjną.

W strukturze izby działa **Zespół Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp.**

Obsługę Kolegium, Komisji Orzekającej i Rzecznika dyscypliny finansów publicznych zapewniają odpowiednio stanowiska:

- **Obsługa Kolegium**
- **Obsługa Komisji Orzekającej**
- **Obsługa Rzecznika dyscypliny finansów publicznych**

2. Zatrudnienie i kwalifikacje pracowników

Zasady zatrudniania pracowników izb określają przepisy ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych i wydane na ich podstawie przepisy wykonawcze oraz przepisy ustawy z dnia 16 września 1982r. o pracownikach urzędów państwowych¹². W sprawach, które nie zostały uregulowane we wskazanych aktach normatywnych, stosowane są przepisy Kodeksu pracy.

Gwarancją prawidłowej realizacji przez Regionalną Izbę Obrachunkową ustawowych zadań są odpowiednie kwalifikacje i przygotowanie merytoryczne pracowników Izby.

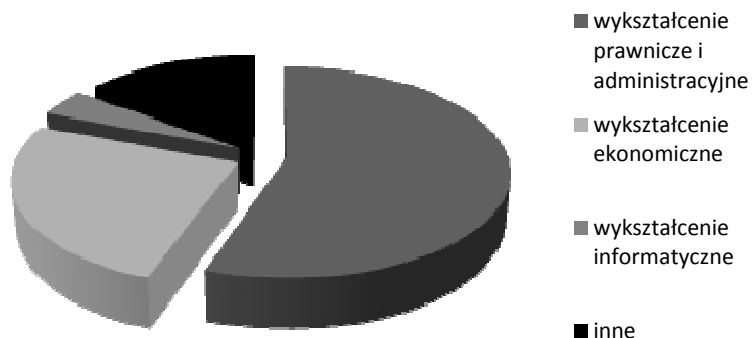
Spośród zatrudnionych (na dzień 31 grudnia 2009r.) 52 osób - 90,4% posiada wykształcenie wyższe (głównie w zakresie prawa, administracji i nauk ekonomicznych), z czego: 15 osób ukończyło specjalistyczne studia podyplomowe, 3 osoby posiadają tytuł radcy prawnego, 2 osoby są w trakcie studiów doktoranckich, 4 osoby posiadają uprawnienia audytora wewnętrznego.

¹⁰ Dz. U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.

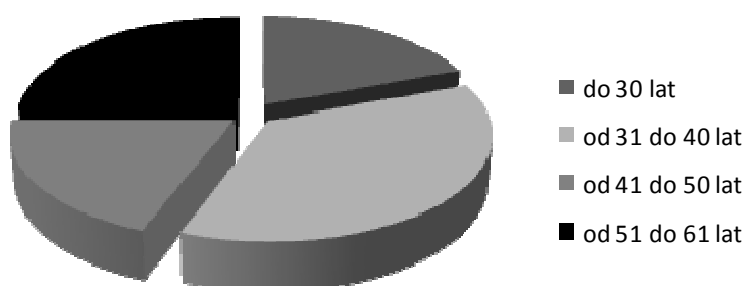
¹¹ Dz. U. Nr 167, poz. 1747.

¹² Dz. U. z 2001 r. Nr 86, poz. 953 z późn. zm.

Profil wykształcenia pracowników Izby

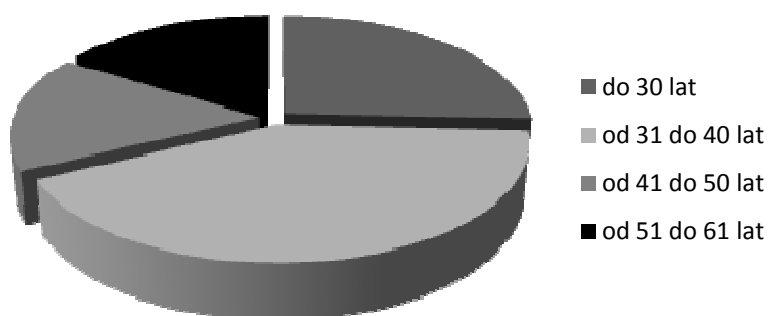

Struktura wieku pracowników Izby

Struktura wieku kadry kontrolerskiej

i specjalistów WIA

Spośród 9 etatowych członków Kolegium – 1 osoba posiada wykształcenie ekonomiczne, 5 osób posiada wykształcenie administracyjne, 3 osoby – posiadają wykształcenie prawnicze (w tym 2 osoby z uprawnieniami radców prawnych).

Wszyscy specjaliści WIAS i inspektorzy WKGF posiadają głównie wykształcenie ekonomiczne i prawno-administracyjne.

W skład Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych działających przy RIO Zielona Góra wchodzi łącznie 9 osób (Przewodniczący Komisji, Zastępca Przewodniczącego oraz 7 Członków Komisji). Wśród 9 członków Komisji Orzekającej uprawnienia radców prawnych mają 4 osoby.

Obsługę Komisji i Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych zapewnia odpowiednio: Obsługa RKO oraz Obsługa Rzecznika (łącznie 2 etaty).

3. Podnoszenie kwalifikacji i szkolenia pracowników RIO

W roku 2009 pracownicy Izby uczestniczyli m.in. w szkoleniach dotyczących zagadnień:

- system zarządzania budżetami JST – sprawozdawczość jednostek organizacyjnych – SJO BeSTi@ (projekt Transition Facility);
- aplikowanie o dofinansowanie w ramach Działania 5.2. PO KL;
- rozliczanie projektów w ramach Działania 5.2. PO KL;
- wspieranie rozwoju sportu kwalifikowanego przez Gminy (WSA Gorzów Wlkp.)
- pomoc (finansowa i rzeczowa) udzielana zagranicznym wspólnotom lokalnym – aspekty prawne (WSA Gorzów Wlkp.);
- rola LRPO w realizacji strategii rozwoju województwa lubuskiego;
- organizacyjno-prawne podstawy funkcjonowania związków międzygminnych;
- prawo ochrony środowiska (SKO Zielona Góra);
- działanie 5.2. PO KL – wzmocnienie potencjału i szkolenia specjalistyczne dla pracowników RIO i SKO (MSWiA);
- finanse projektów „bez tajemnic”;
- partnerstwo publiczno-prywatne (Ministerstwo Gospodarki);
- biznesowe narzędzia walki z kryzysem (w ramach PO KL – EFS);
- postępowanie administracyjne – decyzje reformatoryjne (SKO Zielona Góra);
- udostępnianie informacji publicznej;
- podatek dochodowy od osób fizycznych;
- zmiany w ubezpieczeniach społecznych;
- SJO BeSTi@ - szkolenia dla trenerów.

Ponadto pracownicy Izby uczestniczą każdorazowo w szkoleniach realizowanych w ramach działalności szkoleniowej RIO z myślą o lubuskich jednostkach samorządu terytorialnego (tematyka szkoleń – Załącznik Nr 4).

Niski poziom środków wydatkowanych na szkolenia pracowników związany jest z ograniczonymi możliwościami finansowymi regionalnych izb obrachunkowych. Pracownicy Izby podnoszą więc kwalifikacje we własnym zakresie, kontynuując naukę i uzupełniając wykształcenie, jak również uczestnicząc w kursach językowych i szkoleniach (często realizowanych z udziałem środków UE).

Pracownicy Izby kontynuujący naukę w roku 2009:

- studia doktoranckie 2 osoby;
- studia wyższe (w tym wyższe uzupełniające) 1 osoba;
- aplikacje radcowskie 3 osoby.

W roku 2009 Regionalna Izba Obrachunkowa zgłosiła projekt w konkursie w ramach Działania 5.2 „Wzmocnienie potencjału administracji samorządowej” Priorytet V „Dobre rządzenie” Program Operacyjny „Kapitał Ludzki” ogłoszonym przez Departament Administracji Publicznej MSWiA, pełniący funkcję Instytucji Pośredniczącej II stopnia dla Działania 5.2. (konkurs zamknięty dla RIO i SKO; nr konkursu 1/POKL/5.2.3/2009).

Projekt pt. „Efektywniej, sprawniej, skuteczniej – wzmocnienie potencjału i podnoszenie kompetencji kadr Regionalnych Izb Obrachunkowych w Szczecinie i Zielonej Górze” został pozytywnie oceniony przez Komisję Oceny Projektów i rekomendowany do dofinansowania. W dniu 23 października 2009r. podpisano umowę o dofinansowanie ww. projektu, łączna kwota dofinansowania 593.051,00 zł.

Projekt realizowany będzie w partnerstwie (lider - RIO Zielona Góra, partner – RIO Szczecin). Projekt realizowany będzie w latach 2010-2012. W ramach projektu realizowane będą min. szkolenia specjalistyczne, szkolenia informatyczne studia podyplomowe i kursy językowe dla pracowników obu Izb.

4. Współpraca z organami państwa i innymi instytucjami

Realizując ustawowe zadania RIO Zielona Góra współpracuje z wieloma organami państwa i innymi instytucjami.

Na podstawie sprawozdań, uchwał i zarządzeń jst, przedkładanych izbom w trybie nadzoru i kontroli oraz na podstawie badań ankietowych opracowywano analizy, zestawienia liczbowe oraz udostępniano zgromadzoną dokumentację wg potrzeb ww. podmiotom. Zadania te były wykonywane niezależnie od udzielania informacji na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej oraz niezależnie od działalności informacyjnej w trybie przepisów ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych.

W ramach współpracy przygotowywano m.in.:

- na potrzeby Narodowego Banku Polskiego – dane liczbowe dotyczące sytuacji finansowej jst kwartalnie za 2008 i 2009 rok;
- na potrzeby Ministerstwa Finansów – dane liczbowe, wynikające z projektów budżetów jst na 2010r.; analiza błędów w systemie informatycznym, dotyczącym sporządzania sprawozdawczości;
- na potrzeby Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych – analiza dochodów jst z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków na przeciwdziałanie alkoholizmowi za 2008r., informacja o stwierdzonych podczas kontroli nieprawidłowościach w zakresie realizowania ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w niektórych jst;
- na potrzeby MSWiA – zestawienie dotyczące Funduszu Sołeckiego w lubuskich gminach;
- zestawienie zbiorcze w zakresie danych pochodzących ze sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych udostępnienie bilansów jst za 2008 rok na potrzeby Głównego Urzędu Statystycznemu,
- dla senatorów i posłów – analiza gospodarki finansowej wybranych jst; informacja dotycząca wyników działalności kontrolnej i nadzorczej – wg indywidualnego zapotrzebowania.

Na wniosek policji udostępniano materiały i przygotowywano opracowania, dotyczące głównie wyników kontroli jst.

W roku 2009 Izba była współorganizatorem odbywającej się w Zielonej Górze konferencji Dyrektorów Delegatur NIK i Prezesów RIO. Tematyka konferencji obejmowała m.in. zagadnienia: audyt a kontrola, audyt systemu kontroli wewnętrznej a zapobieganie i wykrywanie oszustw i nadużyć finansowych, wyniki kontroli NIK w zakresie wykorzystania przez jst środków z budżetu UE, metodyka ustalania efektów finansowych oraz formułowania ocen i wniosków w kontrolach wykorzystania środków unijnych. W trakcie konferencji omówiono

ponadto zasady współpracy RIO i NIK w zakresie koordynowania działań kontrolnych i potrzeby w zakresie szkolenia inspektorów kontroli.

Pracownicy Izby uczestniczyli ponadto:

- w naradzie z udziałem kierowników jednostek organów kontroli i ścigania, poświęconej przeciwdziałaniu różnego rodzaju zagrożeniom i zorganizowanej przez Prokuraturę Okręgową w Zielonej Górze (inspektorzy WKGF);
- w spotkaniu konsultacyjnym z sędziami Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. nt. orzecznictwa WSA w sprawach dotyczących dotacji udzielanych z budżetów jst i możliwości wspierania sportu kwalifikowanego (członkowie Kolegium);
- w spotkaniach informacyjno-szkoleniowych organizowanych przez SKO w Zielonej Górze (członkowie Kolegium, pracownicy WKGF i WIAS).

5. Współpraca międzynarodowa

Regionalne Izby Obrachunkowe począwszy od 2004 roku, przy akceptacji MSWiA, współpracują z niemieckimi Trybunałami Obrachunkowymi Landów Przygranicznych. Współpraca ta obejmuje wymianę doświadczeń w zakresie realizacji zadań i kompetencji dotyczącej kontroli nad gospodarką finansową (w tym doświadczeń w zakresie wykorzystania i kontroli środków pochodzących z UE), partnerstwo i współpracę w realizacji projektów i przedsięwzięć o charakterze informacyjnym i szkoleniowym, wymianę doświadczeń i podnoszenie kwalifikacji pracowników, a także współdziałanie i wymianę doświadczeń w ramach EURORAI. Współpraca powyższa odbywa się tak poprzez Krajową Radę RIO, jak i na podstawie bilateralnych porozumień zawartych pomiędzy poszczególnymi Izbami i ich niemieckimi partnerami, wpisując się we współdziałanie na poziomie transgranicznej współpracy regionów i instytucji,

W roku 2009 w ramach realizacji deklaracji o współpracy (obejmującej wzajemną wymianę pracowników) pomiędzy Regionalną Izbą Obrachunkową w Zielonej Górze i Trybunałem Obrachunkowym Landu Brandenburgia (Landesrechnungshof Brandenburg- LRH) w Poczdamie, na zaproszenie strony niemieckiej, trzech inspektorów Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej zapoznawało się z zadaniami z zakresu działalności kontrolnej oraz z organizacją Trybunału.

W trakcie pobytu zaprezentowana została metodologia postępowania kontrolnego, organizacja zadań kontrolnych w zakresie planowania, sposobu dokumentowania i przedstawiania wyników kontroli realizowanych przez LRH Brandenburg. Spotkania prowadzone były w zespołach kilkusobowych w formie dyskusji, co pozwoliło na porównanie obszarów działalności polskich i niemieckich organów kontroli oraz wymianę doświadczeń osób bezpośrednio zaangażowanych w czynności kontrolne. Inspektorzy RIO uczestniczyli również w praktycznej prezentacji etapów postępowania dotyczącego realizacji konkretnego zadania inwestycyjnego od planowania do jego zakończenia. Uczestniczący skorzystali także z możliwości doskonalenia znajomości języka niemieckiego.

W kwietniu 2009 r. na zaproszenie Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze wizytę złożył Franz Josef Heigl Prezydent Sächsischer Rechnungshof w Lipsku, który w trakcie spotkań z pracownikami Izby przedstawił zagadnienia: ustrój samorządu terytorialnego w Niemczech, organizacja nadzoru i kontroli nad samorządem terytorialnym oraz kompetencje niemieckich organów nadzoru i kontroli nad samorządem terytorialnym na przykładzie Landu Saksonia.

Z inicjatywy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w dniu 27 maja 2009r. w Parku Mużakowskim (Łęknica - Bad Muskau;- wpisanym na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO) odbyło się spotkanie połączone z odsłonięciem okolicznościowego napisu na ławie ufundowanej przez Regionalne Izby Obrachunkowe i Deutsche Landesrechnungshöfe (Trybunały Obrachunkowe)

W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele LRH Brandenburg, Rechnungshof von Berlin, Sächsischer Rechnungshof oraz ze strony polskiej prezesi RIO w Łodzi (przewodniczący KR RIO), Krakowie, Katowicach, Poznaniu, Szczecinie i Zielonej Górze. W spotkaniu uczestniczył ponadto przedstawiciel Krajowego Ośrodka Badań i Dokumentacji Zabytków oraz Lubuski Konserwator Zabytków. Celem spotkania było m.in. podsumowanie dotychczasowej współpracy realizowanej na podstawie bilateralnych porozumień zawartych pomiędzy poszczególnymi Izbami i ich niemieckimi partnerami, które na przestrzeni ostatnich lat umożliwiły pracownikom Izb i niemieckich Trybunałów Obrachunkowych uczestnictwo w wielu wspólnych seminariach i konferencjach m.in. zorganizowanych przy udziale środków pozyskanych z Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej.

Przedstawiciele Izby uczestniczyli ponadto corocznej Międzynarodowej Konferencji EURORAI nt. „Audyt pomocy społecznej”, która z inicjatywy RIO Bydgoszcz i EURORAI odbyła się w maju 2009r. w Bydgoszczy.

2. Działalność nadzorcza i opiniodawcza

2.1. Działalność nadzorcza

W zakresie działalności nadzorczej właściwość rzeczowa Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze obejmowała uchwały i zarządzenia podejmowane przez organy jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych, których katalog przedstawia załącznik Nr 1.

W roku 2009 Kolegium Izby na 29 posiedzeniach przeprowadziło badania w zakresie zgodności z prawem 5.147 **uchwał i zarządzeń** organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych - dla porównania:

- w roku 2008 - 4848 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2007 - 4800 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2006 – 4149 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2005 – 4353 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2004 – 4152 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2003 – 4 063 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2002 – 3 409 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2001 – 3 608 uchwał i zarządzeń,
- w roku 2000 – 3 373 uchwał i zarządzeń.

Z ogólnej liczby uchwał i zarządzeń organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych objętych nadzorem w roku 2009 rozstrzygnięcia Kolegium Izby przedstawiają się następująco:

- **przyjęte bez uwag – 4898**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa - 183**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 66**

Większość uchwał budżetowych na rok 2009 podjęta została przed 31 grudnia 2008 roku – 99 natomiast 2 budżety zostały uchwalone w terminie do 31 marca 2009 roku.

Rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące uchwalonych **budżetów** na rok 2009 przedstawiają się następująco:

- **ogółem – 101,**
w tym:
- **przyjęte bez uwag – 83,**
- **z nieistotnym naruszeniem prawa – 18,**
- **z istotnym naruszeniem prawa – 0.**

W poszczególnych jednostkach samorządu terytorialnego oraz związkach międzygminnych rozstrzygnięcia nadzorcze dotyczące przebadanych **uchwał budżetowych** na rok 2009 przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	Ilość jednostek (uchwał)	Rozstrzygnięcia		
		bez uwag	nieistotne naruszenie prawa	istotne naruszenie prawa
Ogółem	101	83	18	-
Gminy	81	65	16	-
Powiaty	12	12	-	-
Miasta na prawach powiatu	2	1	1	-
Województwo samorządowe	1	-	1	-
Związki międzygminne	5	5	-	-

Najczęściej stwierdzanymi nieprawidłowościami w 2009 roku były:

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Rodzaje nieprawidłowości (najczęściej występujące)
1.	budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - niedokonywanie podziału prognozowanych dochodów na dochody bieżące i majątkowe, co narusza art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, - niezgodność kwoty przychodów i wydatków zakładów budżetowych ujętych w części normatywnej uchwały z załącznikiem o przychodach i wydatkach zakładów budżetowych, - niezgodność załącznika dotyczącego planowanych przychodów i wydatków zakładów budżetowych z wydatkami budżetu, - niezgodność załącznika dotyczącego planowanych wydatków na zadania z zakresu administracji rządowej zlecone ustawami z wydatkami budżetu, - niezgodność zał. dot. wydatków na programy i projekty realizowane ze środków UE z wydatkami budżetu, - nieprawidłowe określenie w części normatywnej uchwały kwoty dotacji dla gminnych instytucji kultury, - występowanie błędów rachunkowych, - nieprawidłowa klasyfikacja dochodów i wydatków, - powołanie niepełnej podstawy prawnej uchwały,
2.	zmian budżetu	<ul style="list-style-type: none"> - uchwalenie przez burmistrza niezrównoważonych zmian w budżecie gminy, stanowiące przekroczenie kompetencji organu wykonawczego (określonych w art. 188 ust. 1 pkt 1 ufp), co narusza art. 18 ust. 2 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 165 ust. 1 i art. 184 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o finansach publicznych, - dokonanie przez organ stanowiący zmian niezrównoważonych w budżecie, co narusza art. 18 ust. 2 pkt 4 o samorządzie gminnym oraz art. 165 ust. 1 i art. 184 ust. 1 pkt 2 o finansach publicznych, - rada powiatu dokonując zmian po stronie wydatków ustaliła kwotę rezerwy ogólnej, przekraczającą 1 % wydatków budżetu powiatu, co narusza art. 173 ust. 1 i ust. 4 o finansach publicznych, - brak aktualizacji załącznika dotyczącego planowanych przychodów i wydatków zakładu budżetowego w związku ze zwiększeniem w Dz. 801 rozdz. 80104 (Przedszkola) dotacji podmiotowej dla zakładu budżetowego, - brak aktualizacji zał. dotyczącego planowanych przychodów i wydatków zakładów budżetowych, pomimo zwiększenia dotacji celowej na zakupy inwestycyjne dla zakładów budżetowych, - niezgodność zał. dot. WPI, Wydatków na programy i projekty realizowane ze środków UE z wydatkami budżetu, - brak aktualizacji zał. do uchwały budżetowej dotyczącego wydatków na programy i projekty realizowane ze środków budżetu Unii Europejskiej, - niedokonywanie aktualizacji limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu w związku ze zwiększeniem przychodów pochodzących z kredytów i pożyczek, - niedokonywanie zmiany limitu zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek na finansowanie przejściowego deficytu, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 9 w zw. z art. 82 ust. 1 pkt 1 ustawy o finansach publicznych, pomimo zmiany kwoty upoważnienia do zaciągania kredytów i pożyczek krótkoterminowych, - brak aktualizacji załącznika dot. planowanych dotacji budżetu gminy dla podmiotów należących i nienależących do sektora finansów publicznych, realizujących zadania własne jst, - niezgodność załącznika dot. dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień (umów) między jst z planem wydatków budżetu, - błędne wskazanie źródła przychodu przeznaczonego na

		<p>sfinansowanie planowanego deficytu budżetu,</p> <ul style="list-style-type: none"> - niezgodność załącznika dot. dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań określonych w programie przeciwdziałania narkomanii oraz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych z dochodami i wydatkami budżetu z tego tytułu, - brak zgodności dochodów planowanych w Dz 853 rozdz. 85395 § 2008 z wydatkami budżetu planowanymi w tym dziale i rozdziale z czwartą cyfrą „8”, - występowanie błędów rachunkowych, - występowanie błędów klasyfikacyjnych po stronie dochodów i wydatków budżetowych, - powołanie niepełnej podstawy prawnej uchwały,
3.	procedury uchwalania budżetu	nie wystąpiły
4.	układu wykonawczego budżetu	nie podlega nadzorowi RIO
5.	emitowania obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	- powołanie niepełnej podstawy prawnej uchwały,
6.	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	- powołanie niepełnej podstawy prawnej uchwały,
7.	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	<ul style="list-style-type: none"> - wysokość zaciąganego kredytu przez radę przekracza kwotę zaplanowanych wydatków na realizację zadania inwestycyjnego, co narusza art. 35 ust. 1, art. 82 ust. 1, art. 83 ust. 1, art. 165 ust. 1 i art. 184 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy o finansach publicznych, - rada podejmując uchwałę w sprawie zaciągnięcia kredytu długoterminowego, naruszając zasadę tzw. „uprzedniości budżetu”, nie dokonała stosownej zmiany budżetu, co narusza art. 82 ust. 1 pkt 2 w związku z art. 83 ust. 1 i art. 184 ust. 1 pkt. 9 ustawy o finansach publicznych, - powołanie niepełnej podstawy prawnej uchwały,
8.	udzielania pożyczek	nie wystąpiły
9.	udzielania poręczeń	nie wystąpiły
10.	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	nie wystąpiły
11.	Określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji oraz stawek udzielanych dotacji dla jednostek organizacyjnych jst	<ul style="list-style-type: none"> - ustalenie bez podstawy prawnej terminów przekazywania dotacji przedmiotowej oraz rozliczenia dotacji, co stanowi naruszenie art. 174 ust. 4 ustawy o finansach publicznych w związku z § 52 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 czerwca 2006 r. w sprawie gospodarki finansowej jednostek budżetowych, zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych oraz trybu postępowania przy przekształcaniu w inną formę organizacyjno-prawną (DZ. U. Nr 116, poz. 873 ze zm.), - niepełna podstawa prawna uchwały,
12.	Zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych	<ul style="list-style-type: none"> - rada w podjętej uchwale ustaliła warunek przekazania przez osobę prowadzącą szkołę niepubliczną organowi dotującemu informacji o aktualnej liczbie uczniów/słuchaczy w terminie do 15 dnia każdego miesiąca według określonego wzoru, od czego uzależniła przekazanie środków kolejnej transzy dotacji na dany miesiąc. Uzależnienie przekazania transzy dotacji od spełnienia warunku złożenia informacji o liczbie uczniów - nie znajduje umocowania prawnego w kompetencji rady powiatu, co narusza art. 90 ust. 3 c oraz 90 ust. 4 ustawy o systemie oświaty, - wprowadzenie nieznannej w ustawie o finansach publicznych przesłanki zwrotu całości kwoty udzielonej dotacji jedynie w sytuacji nie przedłożenia sprawozdania do dnia 31 stycznia następnego roku, co

		<p>narusza art. 145 i art. 146 ustawy o finansach publicznych w zw. z art. 190 tej ustawy,</p> <ul style="list-style-type: none"> - ograniczenie kręgu podmiotów/wnioskodawców mogących ubiegać się o udzielenie dotacji celowej z budżetu gminy na dofinansowanie prac restauratorskich, konserwatorskich lub robót budowlanych przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków wyłącznie do osób fizycznych lub innych jednostek organizacyjnych będących właścicielem, bądź posiadaczem zabytku wpisanego do rejestru lub posiadających ten zabytek w trwałym zarządzie, co narusza art. 71 ust. 1 w zw. z art. 81 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, - rada postanowiła, że udzielona dotacja niewykorzystana lub wykorzystana na cel niezgodny z przeznaczeniem podlega zwrotowi do budżetu gminy w terminie 7 dni od dnia stwierdzenia nieprawidłowości”, co narusza art. 130 pkt 3 i art. 145 w związku z art. 189a i art. 190 ustawy o finansach publicznych, - nieprawidłowe postanowienie dot. wejścia w życie uchwały organu stanowiącego, określającej zasady udzielania dotacji „będącej aktem prawa miejscowego, naruszające art. 4 ust. 1 ustawy o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, - powołanie niepełnej podstawy prawnej uchwały,
13.	podatków i opłat lokalnych	<ul style="list-style-type: none"> - nie przedłożenie projektu uchwały do Prezesa UOKiK, co narusza art. 7 ust. 3 ustawy z 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (Dz. U. z 2007 r. Nr 59, poz. 404 ze zm.), - zawężenie definicji „przedsiębiorcy”, która została odniesiona tylko do przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, - brak postanowienia o zobowiązaniu przedsiębiorców do przedkładania informacji lub dokumentów pozwalających na ocenę tego czy dany podmiot znajduje się w trudnej sytuacji ekonomicznej w rozumieniu Wytycznych wspólnotowych dotyczących pomocy państwa w celu ratowania i restrukturyzacji zagrożonych przedsiębiorstw (DZ. U rz. UE C 244 z 1.10.2004) bądź też składania oświadczeń, iż podmiot nie spełnia kryteriów określonych w pkt 9-11 Wytycznych wspólnotowych (...), co narusza art. 1-3 rozporządzenia Komisji (WE) Nr 1998/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. w sprawie stosowania art. 87 i 88 Traktatu do pomocy de minimis (Dz. U.UE.L.06.379.5), - brak postanowienia o zobowiązaniu przedsiębiorców do przedkładania informacji o każdej pomocy, innej niż pomoc de minimis, otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikowanych (bez ograniczenia okresu, jakiego dotyczy ta informacja - do trzech kolejnych lat), - uchwalenie stawek opłaty targowej w trakcie roku podatkowego na niekorzyść podatnika, co narusza art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, - przekroczenie kompetencji przez radę w zakresie upoważnienia organu wykonawczego do zawierania umów cywilnoprawnych w tym umów o dzieło z inkasentami podatków lokalnych w rozumieniu art. 9 ustawy Ordynacja podatkowa, gdyż podstawą wypłaty wynagrodzenia jest wysokość wynagrodzenia za inkaso wynikająca wprost z podjętej uchwały rady, co narusza art. 6 ust. 12 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, art. 6 b ustawy o podatku rolnym, art. 6 ust. 8 ustawy o podatku leśnym, - wprowadzenie przez radę zwolnienia budowli, które nie są związane z prowadzeniem działalności gospodarczej uznać należy za bezprzedmiotowe i nie znajdujące podstaw prawnych w art. 7 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 1 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, - wprowadzenie przez radę zwolnień przedmiotowo-podmiotowych od podatku od nieruchomości, co narusza art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 7 i art. 217 Konstytucji RP w związku z art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym, - wprowadzenie przez radę zwolnienia w formie ulgi w podatku od nieruchomości dotyczących budynków mieszkalnych, co narusza art. 7 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 217 Konstytucji RP,

		<ul style="list-style-type: none"> - wprowadzenie przez radę zwolnień przedmiotowo-podmiotowych od podatku od środków transportowych, co narusza art.12 ust.4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz art. 7 i art. 217 Konstytucji RP w związku z art. 18 ust. 2 pkt 8 ustawy o samorządzie gminnym, - wprowadzenie zwolnień w opłacie od posiadania psów w formie ulgi oraz zwolnień o charakterze przedmiotowo-podmiotowych, co narusza art. 7 i art. 217 Konstytucji w zw. z art. 18 ust. 2 pkt 8 o samorządzie gminnym oraz art. 19 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, - różnicowanie stawek podatku od nieruchomości od pozostałych budynków lub ich części ze względu na wielkość powierzchni użytkowej, co narusza art. 7 Konstytucji RP w zw. z art. 18 ust. 2 pkt. 8 ustawy o samorządzie gminnym oraz art. 5 ust. 3 i ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, - podmiotowe różnicowanie stawek opłaty targowej, co narusza art. 7 i art. 32 Konstytucji oraz art. 15 i art. 19 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, - organ stanowiący określając stawkę podatku od samochodu ciężarowego o DMC od 3,5 tony, zamiast powyżej 3,5 tony do 5,5 tony włącznie, naruszył normę prawną zawartą w art. 8 pkt 1 oraz art. 10 ust. 1 pkt 1 lit. a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, - niepełna podstawa prawna uchwały,
14.	absolutorium	nie wystąpiły
15.	Pozostałe uchwały i zarządzenia	<ul style="list-style-type: none"> - w wykazie wydatków niewygasających z upływem roku budżetowego 2008 oraz w planie finansowym ujęto wydatek ze środków z tytułu dotacji celowej z budżetu państwa udzielonej Gminie, co narusza art. 144 ust. 1 i art. 191 ust. 3 ustawy o finansach publicznych, - podjęcie uchwały przez radę o udzieleniu pomocy finansowej innej jst w formie dotacji celowej jest bezprzedmiotowe, ponieważ w uchwalonym budżecie wydatek ten został prawidłowo ujęty w par. 2310 jako dotacja celowa przekazana gminie na zadanie bieżące realizowane wspólnie z inną jst na podstawie porozumień , co narusza art. 167 ust. 2 pkt 5 i art. 175 ustawy o finansach publicznych,

2.2. Działalność opiniodawcza

W roku 2009 wydano łącznie **715 opinii**, które dotyczyły następujących spraw :

- możliwości spłaty kredytu lub pożyczki (111 opinii),
- przedkładanych projektów budżetów w 2009 r. (101 opinii),
- przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze 2009 r. (101 opinii),
- sprawozdań z wykonania budżetu za rok 2008 (101. opinii),
- wniosków komisji rewizyjnych w sprawie absolutorium (101 opinii),
- o możliwości wykupu papierów wartościowych (12 opinii),
- możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu (188 opinii).

Najczęściej występującymi nieprawidłowościami, sygnalizowanymi w roku 2009 przez składy orzekające Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, przy opiniowaniu spraw, o których mowa w art.13 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz.U. z 2001 r. Nr 55, poz.577 z późn.zm.) były:

1. W opiniach o sprawozdaniach z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego za 2008r.

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- wykonania wydatków oraz rozchodów budżetu jst – w kwocie wyższej niż została zaplanowana w budżecie, co było niezgodne z przepisami art. 34 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 249, poz.2104 z późn. zm.) oraz sfinansowania deficytu budżetu przychodami stanowiącymi wolne środki, które nie zostały wcześniej zaplanowane w przychodach

budżetu, co naruszało art. 165 ust.1 w związku z art. 168 ust.2 i art. 184 ust.1 pkt 3 i 4 wyżej powołanej ustawy;

- udzielenia pomocy finansowej innej jednostce samorządu terytorialnego – bez podjęcia w tej sprawie odrębnej uchwały przez organ stanowiący danej jst – na co wskazywały przepisy art. 167 ust.1 pkt 5 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych;
- przedstawienia danych w sprawozdaniu opisowym – w szczególności mniejszej niż w uchwale budżetowej – co było sprzeczne z przepisami art. 199 ust.1 pkt 1 powołanej wyżej ustawy o finansach publicznych.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości wykonanych dochodów i wydatków; przy określeniu wysokości dochodów z poszczególnych źródeł; przy określeniu wysokości dotacji udzielonych z budżetu jst.);
- błędów klasyfikacyjnych (np. przy zaliczaniu poszczególnych rodzajów wydatków do grupy wydatków na wynagrodzenia i pochodne; przy klasyfikowaniu otrzymanych środków zagranicznych, przy wskazaniu rodzaju dotacji udzielonej z budżetu jst)
- niezgodności danych podanych przez jednostki samorządu terytorialnego w sprawozdaniach statystycznych oraz w sprawozdaniu z wykonania budżetu jst;
- błędnego nazewnictwa działów, rozdziałów i paragrafów budżetu, występującego w sprawozdaniu opisowym;

Opinie składów orzekających zawierały wskazanie naruszonych przepisów prawa, prawidłowej klasyfikacji budżetowej, nazewnictwa oraz zawierały omówienie stwierdzonych nieprawidłowości.

2. W opiniach o przebiegu wykonania budżetu jednostek samorządu terytorialnego za I półrocze 2009r.

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- zaplanowania w budżecie i wskazania w Informacji, jako jednego ze źródeł sfinansowania deficytu budżetu – wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu jst., wynikających z rozliczeń kredytów i pożyczek z lat ubiegłych - w wysokości wyższej niż wynikająca z bilansu danej jednostki samorządu terytorialnego, sporządzonego za rok 2008 – co było niezgodne z art. 165 ust.1, art. 168 ust.2 oraz art. 184 ust.1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych;
- sporządzenia Informacji – w szczególności mniejszej niż uchwała budżetowa, co było sprzeczne z art.198 ust.1 powołanej wyżej ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych;
- przekroczenia planowanych wydatków budżetu, co było sprzeczne z przepisami art. 34 ust.1 pkt 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w Informacji oraz w budżetowych sprawozdaniach statystycznych (np. dotyczącymi kwoty zaległości podatkowych; planowanych wydatków na pochodne od wynagrodzeń; skutków finansowych obniżenia stawek podatków lokalnych oraz skutków udzielenia przez jst ulg, umorzeń i odroczeń; wysokości planowanych i wykonanych dotacji udzielonych z budżetu jst, stanu środków obrotowych na koniec okresu sprawozdawczego funduszy celowych i zakładów budżetowych; planu przychodów własnych funduszy celowych na koniec okresu sprawozdawczego; wysokości planowanych przychodów i rozchodów budżetu; wysokości spłaconych zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek);

- braku aktualizacji załączników do uchwały budżetowej na 2009r.(np. dotyczących przychodów i wydatków gminnych i powiatowych funduszy celowych);
- błędów klasyfikacyjnych i rachunkowych, które wystąpiły w przedstawionych Informacjach (np. dotyczących klasyfikacji przychodów i rozchodów; klasyfikowania pomocy finansowej udzielanej innej jst.; wysokości wydatków budżetu klasyfikowanych z czwartą cyfrą „8” i „9”; wysokości dotacji udzielonych z budżetu danej jst; wysokości wykonanych dochodów oraz wydatków budżetu);

3. W opiniach o projektach budżetów jst na rok 2010 wraz z informacjami o stanie mienia komunalnego i objaśnieniami

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- określenia limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych – na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu, na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu; na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – w wysokości niezgodnej z kwotą przychodów planowanych do zaciągnięcia na te cele, określoną w tabeli do uchwały budżetowej, zawierającej planowane przychody i rozchody budżetu oraz planowanym deficytem budżetu – co było sprzeczne z przepisami art. 184 ust.1 pkt 3 i 9 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, obowiązującego do dnia 31 grudnia 2009 r. a po 1 stycznia 2010 r. – jest niezgodne z przepisami art. 212 ust.1 pkt 3 i 6 w związku z art. 89 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz.1240) ;
- określenia limitu zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu - w sposób sprzeczny z zakresem upoważnienia udzielonego organowi wykonawczemu jst – do zaciągania kredytów i pożyczek krótkoterminowych w roku budżetowym – co było niezgodne z art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. d ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (j.t. Dz.U z 2001 r. Nr 142, poz.1591 z późn. zm.) oraz art. 184 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, obowiązującym do dnia 31 grudnia 2009 r. a po 1 stycznia 2010r. – jest niezgodne z przepisami art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. d ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym oraz art. 212 ust. 1 pkt 6 w związku z art. 89 ust.1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych;
- nie określenia limitów zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych - na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu, na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych kredytów i pożyczek, na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu oraz na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej – pomimo planowania w projekcie uchwały budżetowej sfinansowania z tych źródeł: planowanego deficytu, spłaty wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułów wymienionych wyżej oraz wyprzedzającego finansowania działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej - co było niezgodne z przepisami art. 184 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, obowiązującego do dnia 31 grudnia 2009r. a po 1 stycznia 2010r. – jest niezgodne z przepisami art. 212 ust. 1 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych;
- nieprawidłowego wskazania źródeł sfinansowania deficytu budżetu lub nie wskazania takiego źródła - co było niezgodne z art. 184 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 168 ust.2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r.

o finansach publicznych, obowiązującej do 31 grudnia 2009r. a obecnie jest sprzeczne z art. 212 ust.1 pkt 3 w związku z art. 217 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych;

- niezachowania szczegółowości uchwały budżetowej, wymaganej przez przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych, w szczególności przez przepisy art. 212 ust.1, art. 235 i art. 236 tej ustawy: np. poprzez nie zamieszczenie w projekcie uchwały wszystkich postanowień, które uchwała budżetowa powinna określać; poprzez nie wyodrębnienie w planowanych dochodach i wydatkach budżetu – dochodów i wydatków bieżących i majątkowych; poprzez brak podziału dochodów budżetu – w sposób wymagany przez art. 235 ust.1 wyżej powołanej ustawy a wydatków – przez art. 236 powołanej ustawy; brak określenia wszystkich limitów, o których mowa w art. 212 ust. 1 pkt 6 powołanej wyżej ustawy;
- sporządzenia załączników do uchwały budżetowej, w szczególności załącznika dotyczącego dotacji planowanych do udzielenia z budżetu jst – w sposób sprzeczny z art. 215 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych, z uwagi na brak podziału planowanych dotacji – na dotacje dla podmiotów sektora finansów publicznych i dla podmiotów spoza tego sektora; błędy we wskazaniu rodzaju dotacji planowanych do udzielenia z budżetu jst.; błędy w klasyfikacji dotacji planowanych do udzielenia z budżetu jst;
- zaplanowania dochodów z tytułu realizacji przez jst zadań z zakresu administracji rządowej – pomimo ustawowego zniesienia, po 1 stycznia 2010 roku prawa do tych dochodów, z uwagi na zmianę przepisów prawnych (opłaty z tytułu wydania dowodu osobistego, które zostały zniesione na podstawie przepisów art. 1 ustawy z dnia 9 stycznia 2009 r. o zmianie ustawy o ewidencji ludności i dowodach osobistych (Dz.U. Nr 39, poz.306);
- zaplanowania w projekcie uchwały budżetowej rezerwy ogólnej oraz rezerwy celowej na zarządzanie kryzysowe – w wysokości niezgodnej z przepisami art. 222 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych oraz art. 26 ust. 4 ustawy z dnia 26 kwietnia 2007r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. Nr 89, poz.590 z późn. zm.);
- niepełnej podstawy prawnej (np. nie powołania art. 235, art. 236, art. 258 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009r. o finansach publicznych);
- sporządzenia informacji o stanie mienia komunalnego w sposób niezgodny z art. 180 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych (np. brak danych o rodzaju praw majątkowych przysługujących jst w odniesieniu do poszczególnych składników majątku; brak danych o zmianach w stanie mienia komunalnego; brak danych o dochodach uzyskanych z tytułu wykonywania praw majątkowych oraz z tytułu wykonywania posiadania);

Wskazane wyżej naruszenia prawa – stanowiły przedmiot szczegółowych wyjaśnień, przedstawianych przez składy orzekające w sporządzanych opiniach.

Pozostałe, najczęściej stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły:

- rozbieżności pomiędzy danymi zawartymi w części normatywnej projektu uchwały budżetu oraz w poszczególnych załącznikach i tabelach do projektu uchwały budżetowej (np. w tabelach zawierających planowane dochody i wydatki budżetu oraz w załączniku zawierającym limity wydatków na wieloletnie programy inwestycyjne i w załączniku o wydatkach na programy i projekty realizowane przy udziale środków zagranicznych; w załączniku o dotacjach planowanych do udzielenia z budżetu jst);
- zastosowania błędnej klasyfikacji budżetowej (np. przy klasyfikowaniu dochodów z poszczególnych źródeł oraz wydatków; przy klasyfikowaniu planowanych rozchodów; przy wskazaniu działu i rozdziału, w których planowane są określone dochody i wydatki; przy klasyfikowaniu środków z budżetu Unii Europejskiej);

- występujących błędów rachunkowych (np. przy określeniu wysokości dochodów z poszczególnych źródeł oraz wysokości poszczególnych rodzajów wydatków; przy wskazywaniu wysokości dotacji planowanych do udzielenia z budżetu jst; przy podaniu wysokości wydatków na programy i projekty realizowane przy udziale środków zagranicznych).

W roku 2009 – została wydana jedna opinia negatywna, dotyczącą przedstawionego przez organ wykonawczy jednostki samorządu terytorialnego - projektu uchwały budżetowej na rok 2010. Wydanie opinii negatywnej uzasadnione było przede wszystkim tym, że w projekcie uchwały budżetowej prognozowane przychody zwrotne z tytułu zaciąganego kredytu w wysokości 8.819.407,79 złotych były wyższe od zaplanowanych dochodów budżetowych, w wysokości 5.945.758 złotych, w następstwie czego wskaźnik zadłużenia wyniósł 148,3% planowanych dochodów.

Wskaźnik ten, nawet po wyłączeniu kredytu zaciągniętego w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust.3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, do spłaty którego nie stosuje się ograniczeń z art. 169 ust.1 tej ustawy – wyniósłby 68,7% planowanych dochodów budżetu, naruszając w istotny sposób przepis art. 170 ust. 1 tej ustawy.

4. W opiniach o możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prawidłowości prognozy kształtowania się długu jst.

Stwierdzone nieprawidłowości, mające charakter naruszenia prawa dotyczyły:

- zaplanowania kwoty spłaty długu w ciągu jednego roku budżetowego, objętego prognozą spłaty długu – w wysokości przekraczającej poziom określony przez przepisy art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, co było związane z planowanym przejęciem przez powiat, w roku 2011 - zobowiązań po zlikwidowanym samodzielnym publicznym zakładzie opieki zdrowotnej;
- sporządzenia prognozy spłaty długu - na okres krótszy niż konieczny do całkowitej spłaty zobowiązań, których dotyczyła sporządzona prognoza spłaty długu oraz zaplanowania w tej prognozie - kwoty długu na koniec roku budżetowego w wysokości naruszającej przepisy art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, nawet po wyłączeniu z długu kwoty kredytu zaciągniętego w związku z umową zawartą z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, do którego nie stosuje się ograniczeń z art. 170 ust.1 wyżej powołanej ustawy.

Sformułowane uwagi – dotyczyły konieczności sporządzenia prognozy spłaty długu jst. w sposób zgodny z przepisami ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych, w szczególności dotyczącymi dopuszczalnego obciążenia budżetu danego roku spłatą długu oraz kwoty długu na koniec roku.

W przypadku gdy w prognozie spłaty długu zaplanowany został wskaźnik poziomu długu na koniec roku w wysokości, która mogłaby stanowić zagrożenie dla realizacji obligatoryjnych zadań jst - udzielone wskazówki dotyczyły zasadności bieżącego analizowania realizacji dochodów i na tej podstawie odpowiedniej weryfikacji założeń budżetu w zakresie realizowanych zadań i wyniku budżetu oraz stałego monitorowania zadłużenia jst i analizy wpływu jego wysokości na stopień i sposób wykonywania zadań.

Składy orzekające wskazywały także na konieczność zawarcia przez jst umowy z podmiotem dysponującym środkami, o których mowa w art. 5 ust.3 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych – będącej warunkiem nie stosowania do spłaty kredytu (pożyczki, wykupu papierów wartościowych) zaciągniętego w związku z umową podpisaną z tym podmiotem – ograniczeń, o których mowa w art. 169 ust. 1 i art. 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005r. o finansach publicznych.

W sprawach tych wydana została jedna opinia negatywna (nieprawidłowości w niej zawarte opisane zostały wyżej).

Pozostałe opinie były opiniami pozytywnymi (w tym także opiniami pozytywnymi – z uwagą dotyczącą, w większości przypadków opracowania prognozy spłaty długu, w której planowane spłaty długu oraz kwota długu na koniec roku przyjęte zostały w wysokościach wymagających stałego monitorowania zadłużenia jst oraz analizy wpływu jego wysokości na stopień i sposób wykonywania zadań).

5. W opiniach o przedłożonych przez komisje rewizyjne organów stanowiących jst – wnioskach w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego

– w roku 2009 Skład Orzekający RIO wydał jedną negatywną opinię o wniosku komisji rewizyjnej w sprawie nie udzielenia absolutorium organowi wykonawczemu jst – z tytułu wykonania budżetu za rok 2008.

Negatywna opinia Składu podyktowana została tym, że sprawozdanie organu wykonawczego z wykonania budżetu jst w roku 2008 - zostało pozytywnie ocenione przez skład orzekający RIO, który stwierdził, że sprawozdanie to zostało sporządzone zgodnie ze stanem faktycznymi i przedłożoną sprawozdawczością statystyczną z wykonania budżetu oraz obowiązującymi przepisami prawa a dane w nim zawarte po stronie planu są zgodne z uchwałami budżetowymi i zarządzeniami, natomiast zarzuty zawarte we wniosku komisji rewizyjnej były nieprecyzyjne i nie odnosiły się do merytorycznej oceny niewykonania wydatków, w tym wydatków majątkowych (inwestycyjnych).

Opinie wydane w stosunku do pozostałych wniosków komisji rewizyjnych, dot. udzielenia absolutorium organowi wykonawczemu jst z tytułu wykonania budżetu za rok 2008 – były opiniami pozytywnymi.

6. W opiniach o możliwości spłaty kredytu, pożyczki lub wykupu papierów wartościowych - nie zostały przedstawione żadne nieprawidłowości.

7. W roku 2009 – nie zostało złożone żadne powiadomienie skarbnika (głównego księgowego budżetu jst) – dotyczące dokonania kontrasygnaty na pisemne polecenie zwierzchnika.

8. W 2009 roku - do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze nie wpłynęło żadne odwołanie od opinii składu orzekającego.

9. W roku 2009 – nie wystąpił przypadek informowania wojewody oraz ministra właściwego do spraw finansów publicznych – o negatywnej opinii wydanej w sprawie przedłożonych przez organy wykonawcze jst. – sprawozdań z wykonania budżetu jst.

Wszystkie jst objęte nadzorem Izby uchwały budżety na 2009 r. w ustawowym terminie do 31 marca 2009r. Jednostki samorządu terytorialnego nie zaskarżyły do WSA rozstrzygnięć nadzorczych Kolegium Izby.

W roku 2009 Kolegium Izby nadal monitorowało zadłużenia lubuskich jednostek samorządu terytorialnego wszystkich szczebli. Analiza zadłużenia objęła te jednostki samorządu terytorialnego, w których zadłużenie zbliżało się do poziomu 40% planowanych dochodów (art. 170 ust. 2 ustawy finansach publicznych).

Stosownie do art. 10a ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych Kolegium Izby nie sporządzało w 2009 r. raportu o stanie gospodarki finansowej jst z uwagi na brak przesłanek do jego opracowania.

Do Kolegium Izby nie wpłynęło ani jedno zastrzeżenie do wniosku pokontrolnego.

Pełną informację o rozstrzygnięciach nadzorczych badanych uchwał i zarządzeń oraz wydanych opiniach przedstawiają Tabele nr 1 (Załącznik nr 2) i Tabela nr 2 (Załącznik nr 3).

Uchwały i zarządzenia organów jednostek samorządu terytorialnego oraz związków międzygminnych
pozostające we właściwości rzeczowej Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze
na podstawie art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 7 października 1992r. o regionalnych izbach obrachunkowych
(t. j. z 2001 r. Dz.U. Nr 55, poz. 577 z późn. zm.)
oraz innych przepisów prawa materialnego stanowiących przepisy szczególne.

1. Budżet

- 1) uchwały w sprawie procedury uchwalania budżetu i uchwały w sprawie zmiany procedury,
- 2) uchwały budżetowe i ich zmiany,
- 3) uchwały w sprawie upoważnienia organu wykonawczego do dokonywania zmian w budżecie,
- 4) uchwały w sprawie ustalania wydatków, które nie wygasają z upływem roku budżetowego,
- 5) uchwały w sprawie blokowania planowanych wydatków budżetowych.

2. Zobowiązania

- 1) uchwały w sprawie emitowania obligacji oraz określenia zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy j. s. t.,
- 2) uchwały w sprawie zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów,
- 3) uchwały w sprawie ustalenia maksymalnej wysokości kredytów i pożyczek krótkoterminowych zaciąganych przez organ wykonawczy j.s.t. w roku budżetowym,
- 4) uchwały w sprawie zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący,
- 5) uchwały określające wysokość sumy, do której organ wykonawczy j.s.t. może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- 6) uchwały ustalające maksymalną wysokość pożyczek i poręczeń udzielanych przez organ wykonawczy w roku budżetowym,
- 7) uchwały określające łączną kwotę poręczeń i gwarancji.

3. Dotacje

- 1) uchwały ustalające stawki dotacji przedmiotowych dla zakładów budżetowych i gospodarstw pomocniczych,
- 2) uchwały w sprawie trybu postępowania o udzielenie dotacji, sposobu jej rozliczania oraz sposobu kontroli wykonania zleconego zadania – na inne zadania niż określone w ustawie z dnia 24 kwietnia o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- 3) uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych dla publicznego przedszkola, publicznej szkoły i placówki oświatowej, dla których organem założycielskim nie są jednostki samorządu terytorialnego,
- 4) uchwały w sprawie trybu udzielania i rozliczania dotacji udzielanych dla niepublicznego przedszkola, niepublicznej szkoły i placówki oświatowej ,
- 5) uchwały w sprawie ustalenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru.

4. Podatki i opłaty lokalne

- 1) uchwały w sprawie obniżenia średniej ceny skupu żyta przyjmowanej jako podstawa dla wymiaru podatku rolnego na obszarze gminy,
- 2) uchwały określające tryb i szczegółowe warunki zwolnienia z podatku rolnego gruntów, na których zaprzestano produkcji rolnej,
- 3) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia i ulgi przedmiotowe w podatku rolnym,
- 4) uchwały wprowadzające inne niż ustawowe zwolnienia przedmiotowe w podatku leśnym,
- 5) uchwały określające wysokość stawek podatku od nieruchomości i wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 6) uchwały określające wysokość stawek podatku od środków transportowych i wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tym podatku,
- 7) uchwały wprowadzające opłatę od posiadania psów, określające wysokość tej opłaty, zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności opłaty, wprowadzające zwolnienia przedmiotowe w tej opłacie,
- 8) uchwały określające zasady ustalania i poboru oraz terminy płatności, wysokość stawek i zwolnienia przedmiotowe z opłat:
 - targowej,
 - miejscowej, uzdrowskiej
- 9) uchwały w sprawie zarządzenia poboru ww. podatków i opłat w drodze inkasa, określające inkasentów i wynagrodzenie za inkaso,
- 10) uchwały w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej, o której mowa w ustawie - Ordynacja podatkowa,
- 11) uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji o gruntach oraz deklaracji na podatek rolny,
- 12) uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji o nieruchomościach i obiektach budowlanych oraz deklaracji na podatek od nieruchomości,
- 13) uchwały w sprawie obniżenia kwoty stanowiącej średnią cenę sprzedaży drewna i przyjmowaną jako podstawa obliczenia podatku leśnego na obszarze gminy,
- 14) uchwały w sprawie określenia wzoru formularzy służących do składania informacji o lasach oraz deklaracji na podatek leśny na dany rok podatkowy.

5. Uchwały w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego jednostki samorządu terytorialnego oraz związku międzygminnego

Tabela 1

Załącznik Nr 2

Informacja o uchwałach i zarządzeniach jednostek samorządu terytorialnego i związków komunalnych zbadanych w 2009r. przez RIO

Lp.	Uchwały i zarządzenia w zakresie spraw finansowych dotyczące:	Wyniki badania nadzorczego										
		Ogółem w 2009 r. (kol.6+7)	w tym: uchwał i zarządzeń organów wykonawczych	bez naruszenia prawa	z naruszeniem prawa (kol.8+9+10+13)	z tego:						
						z nieistotnym naruszeniem prawa	wszczęte postępowania umorzono	nieważne (kol.11+12)	z tego:		inne rozstrzygnięcia ¹³	
1	2	4	5	6	7	8	9	10	11	12		13
1	budżetu	101	X	83	18	18	0	0	0	0	0	0
2	zmian budżetu	3 680 ¹⁴	2 395	3 518 ¹⁵	162	155 ¹⁶	3	1	0	1	3	
3	procedury uchwalania budżetu	5	0	5	0	0	0	0	0	0	0	
4	układu wykonawczego budżetu	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
5	emitowania obligacji oraz określania zasad ich zbywania, nabywania i wykupu przez organ wykonawczy	15	0	14	1	1	0	0	0	0	0	
6	zobowiązań w zakresie podejmowania inwestycji i remontów o wartości przekraczającej granicę ustaloną corocznie przez organ stanowiący	24	0	23	1	1	0	0	0	0	0	
7	zaciągania długoterminowych pożyczek i kredytów	155	0	149	6	4	0	2	2	0	0	
8	udzielania pożyczek	7	7	7	0	0	0	0	0	0	0	
9	udzielania poręczeń	11	11	11	0	0	0	0	0	0	0	
10	zaciągania krótkoterminowych pożyczek i kredytów	4	4	4	0	0	0	0	0	0	0	
11	określenia zakresu i zasad przyznawania dotacji oraz stawek udzielanych dotacji dla jednostek organizacyjnych jst	71	0	68	3	2	0	1	1	0	0	
12	zasad przyznawania dotacji dla podmiotów niezaliczonych do sektora finansów publicznych	192	0	170	22	0	0	22	20	2	0	
13	podatków i opłat lokalnych ⁵⁾	405	0	378	27	0	0	27	21	6	0	
14	absolutorium	100	X	100	0	0	0	0	0	0	0	
15	pozostałe uchwały i zarządzenia	377	0	368	9	2	0	7	2	5	0	
Ogółem		5 147	2 417	4 898	249	183	3	60	46	14	3	

¹³ dotyczy uchwał i zarządzeń z naruszeniem prawa dotyczących minionego roku budżetowego,

¹⁴ w tym 478 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2008 a zbadanych w roku 2009,

¹⁵ w tym 450 uchwał i zarządzeń zmieniających budżet w 2008 a zbadanych w roku 2009,

¹⁶ w tym 25 uchwały i zarządzenia zmieniające budżet w 2008 a zbadane w roku 2009,

Tabela 2
Wyniki działalności opiniodawczej i charakter wydanych opinii w 2009r.

Załącznik nr 3

2009r.- ogółem	715	573	138	4
a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	111	111	0	0
b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	101	41	59	1
c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	101	67	34	0
d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst	101	69	32	0
e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	101	100	0	1
f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	12	12	0	0
g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	188	173	13	2
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0
2008r. - gminy	583	466	114	3
a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	94	94	0	0
b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	81	33	47	1
c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	81	51	30	0
d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst	81	53	28	0
e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	81	81	0	0
f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	11	11	0	0
g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	154	143	9	2
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0
2008r. - powiaty	86	71	15	0
a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	13	13	0	0
b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	12	5	7	0
c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	12	9	3	0
d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst	12	11	1	0
e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	12	12	0	0
f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	1	1	0	0
g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	24	20	4	0
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0
2008r. - miasta na prawach powiatów	15	12	2	1
a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	3	3	0	0
b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	2	1	1	0
c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	2	2	0	0
d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst	2	1	1	0
e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	2	1	0	1
f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	4	4	0	0
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0
2008r. - samorzady województw	7	6	1	0
a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	1	1	0	0
b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	1	1	0	0
c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	1	1	0	0
d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst	1	0	1	0
e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	1	1	0	0
f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	2	2	0	0
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0
2007r. - związki międzygminne	24	18	6	0
a) możliwości spłaty kredytów, pożyczek	0	0	0	0
b) przedkładanych projektów budżetów wraz z informacjami o stanie mienia jst	5	1	4	0
c) przedkładanych informacji o przebiegu wykonania budżetu za I półrocze,	5	4	1	0
d) przedkładanych sprawozdań z wykonania budżetu jst	5	4	1	0
e) wniosków komisji rewizyjnych o absolutorium,	5	5	0	0
f) opinii o możliwości wykupu papierów wartościowych,	0	0	0	0
g) możliwości sfinansowania deficytu budżetowego oraz prognozy kształtowania się długu publicznego,	4	4	0	0
h) o uchwałach w sprawie nieudzielenia absolutorium	0	0	0	0

III. Działalność kontrolna Wydziału Kontroli Gospodarki Finansowej (wykonanie rocznego planu kontroli)

I. Realizacja planu kontroli

Liczbę i rodzaj planowanych i zakończonych w 2009 r. kontroli przedstawia poniższe zestawienie:

Jednostki kontrolowane	Rodzaj i liczba kontroli				
	kompleksowe plan/wykonanie	problemowe plan/wykonanie	doraźne plan/wykonanie	sprawdzające plan/wykonanie	OGÓŁEM plan/wykonanie
Gminy (w tym miasta na prawach powiatu) i związki gmin	28 / 28	5 / 10	- / 5	- / 1	33 / 44
Powiaty (ziemskie)	5 / 4	- / -	- / -	- / -	5 / 4
Województwo samorządowe	- / -	- / -	- / -	- / -	- / -
Pozostałe	- / -	- / -	- / -	- / -	- / -
RAZEM	33 / 32	5 / 10	- / 5	- / 1	38 / 48

W powyższym zestawieniu planowanych kontroli kompleksowych ujęto 26 jednostek samorządu terytorialnego: 9 gmin miejsko – wiejskich, 13 gmin wiejskich oraz 4 powiaty ziemskie. Ponadto zawarto kontrole kompleksowe 7 jednostek samorządu terytorialnego podjęte w 2008 roku kontynuowane w I kwartale 2009 roku, tj.: 2 miast na prawach powiatu, 2 gmin miejsko – wiejskich, 2 gmin wiejskich, a także 1 powiatu ziemskiego.

Poza kontrolami przedstawionymi w powyższym zestawieniu, w 2009 r. podjęte zostały 3 kontrole kompleksowe przewidziane w planie kontroli na rok 2009, które kontynuowane są w roku 2010 - 2 powiaty ziemskie: gorzowski i słubicki oraz 1 gmina miejsko – wiejska Szprotawa. W 2009 roku podjęto kontrole kompleksowe 2 jednostek samorządu terytorialnego, nie przewidziane w planie kontroli na ten rok, tj. powiatu świebodzińskiego i gminy Zielona Góra.

Realizacja planu kontroli przedstawiała się następująco:

1. Kontrole kompleksowe

Plan kontroli na rok 2009 został przyjęty uchwałą Nr 11/2009 Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 21 stycznia 2009 r. i przewidywał podjęcie 26 kontroli kompleksowych jednostek samorządu terytorialnego, w tym: 4 powiatów (gorzowski, słubicki, żagański, żarski), 9 gmin miejsko – wiejskich (Babimost, Drezdenko, Jasień, Nowe Miasteczko, Nowogród Bobrzański, Rzepin, Strzelce Krajeńskie, Szprotawa, Trzciel) i 13 gmin wiejskich (Bobrowice, Bojadła, Brzeźnica, Bytnica, Dąbie, Górzycza, Łagów Lubuski, Niegosławice, Santok, Skąpe, Trzebiel, Tuplice, Zwierzyn).

Powyższy plan przewidywał także kontynuację podjętych w 2008 roku kontroli kompleksowych 7 jednostek samorządu terytorialnego, w tym: 2 miast na prawach powiatu (Zielona Góra, Gorzów Wielkopolski), 2 gmin miejsko – wiejskich (Iłowa, Sława), 2 gmin wiejskich (Brody, Maszewo) oraz 1 powiatu ziemskiego (zielonogórski). Kontrole te zakończone zostały w 2009 roku.

W 2009 roku podjęto 2 kontrole kompleksowe nie przewidziane w planie kontroli na ten rok, tj. powiatu świebodzińskiego oraz gminy Zielona Góra

Spośród podjętych 28 kontroli kompleksowych do 31 grudnia 2009r. zakończono kontrole 25 jednostek, a 3 kontrole - 2 powiatów ziemskich: gorzowskiego i ślubickiego oraz 1 gminy miejsko – wiejskiej: Szprotawy – kontynuowane są w 2010r. Ich zakończenie planowane jest do końca I kwartału tego roku.

Podczas kontroli kompleksowych kontrolą objęto również wybrane jednostki organizacyjne.

Opisana wyżej realizacja planu kontroli kompleksowych zapewnia wykonanie określonego w art. 7 ust. 1 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych obowiązku przeprowadzenia, co najmniej raz na cztery lata kompleksowej kontroli gospodarki finansowej każdej jednostki samorządu terytorialnego.

2. Kontrole problemowe

2.1 Kontrole koordynowane

W listopadzie 2008r. Krajowej Radzie Regionalnych Izb Obrachunkowych przedstawiony został projekt programu kontroli problemowej koordynowanej pn. „Realizacja gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii”, który przewidywał podjęcie kontroli w co najmniej 5 gminach różnych typów (gminy wiejskie, miejsko - wiejskie i miejskie). Projekt ten niżej został zatwierdzony przez Krajową Radę Regionalnych Izb Obrachunkowych, stąd kontrole te nie zostały przeprowadzone.

2.2 Pozostałe kontrole problemowe

W 2009 roku przeprowadzone zostały, nie ujęte w planie kontroli na ten rok, kontrole następujących jednostek organizacyjnych jednostek samorządu terytorialnego:

- 1) Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Iłowej,
- 2) Zakład Gospodarki Komunalnej w Skąpem,
- 3) Gminny Zespół Ekonomiczno – Administracyjny Szkół w Trzebielu,
- 4) Publiczne Przedszkole Samorządowe w Trzebielu,
- 5) Zespół Szkół w Trzebielu,
- 6) Szkoła Podstawowa w Niwicy,
- 7) Szkoła Podstawowa w Nowych Czaplach,
- 8) Szkoła Podstawowa w Żarkach Wielkich,
- 9) Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Jasieniu.

Powyższe kontrole przeprowadzone zostały w ramach kontroli kompleksowych podjętych w gminach: Iłowa, Skąpe, Trzebiele i Jasień. Tematem kontroli była gospodarka finansowa, z uwzględnieniem problematyki rachunkowości oraz zamówienia publiczne.

Ponadto podjęto 1 kontrolę odrębną, której przedmiotem była gospodarka finansowa i zamówienia publiczne Komunalnego Zakładu Gospodarczego Gminy Zielona Góra z siedzibą w Zawadzie.

3. Kontrole doraźne i sprawdzające.

3.1 Kontrole doraźne.

Plan kontroli na 2009r. nie zawierał ustalonej liczby kontroli doraźnych przewidywanych do przeprowadzenia, ponieważ corocznie liczba takich kontroli uzależniona jest od ilości wpływających do Izby skarg lub wniosków o przeprowadzenie kontroli.

W 2009 roku przeprowadzono 5 kontroli doraźnych:

- Gmina Przytoczna – kontrola przeprowadzona na zlecenie Centralnego Biura Antykorupcyjnego w zakresie sporządzania sprawozdań budżetowych i finansowych za 2007 i 2008r.,
- Miasto i Gmina Międzyrzecz – kontrola przeprowadzona na wniosek Wojewody Lubuskiego w zakresie realizacji przez Gminę w 2009 roku ustawowo nałożonych zadań publicznych,
- Centrum Kształcenia Ustawicznego i Praktycznego w Zielonej Górze – kontrola przeprowadzona na wniosek Posła na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Julii Pitery, której przedmiotem była gospodarka finansowa i zamówienia publiczne z 2008 roku,
- Gimnazjum Nr 3 w Zielonej Górze – kontrola gospodarki finansowej i zamówień publicznych z 2008 roku, podjęta z inicjatywy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze,
- Gminna Biblioteka Publiczna w Skąpem – kontrola gospodarki finansowej w 2008 roku, podjęta z inicjatywy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze.

3.2. Kontrole sprawdzające.

Sprawdzenie wykonania wniosków pokontrolnych dokonywane było przez inspektorów kontroli podczas każdej kontroli kompleksowej.

Ponadto w 2009 roku podjęta została kontrola sprawdzająca gminy miejsko – wiejskiej Świebodzin, w zakresie wykonania wniosków pokontrolnych zawartych w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 10 czerwca 2008r.

II. Wyniki przeprowadzonych kontroli

Stwierdzone podczas kontroli fakty, stanowiące podstawę do oceny działalności kontrolowanych jednostek przedstawiane były w protokołach kontroli. W kierowanych do kierowników jednostek po zakończeniu kontroli wystąpieniach pokontrolnych wskazywano źródła i przyczyny nieprawidłowości, ich rozmiary i skutki oraz wnioski zmierzające do usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości i usprawnienia badanej działalności.

Po zakończonych w 2009r. 48 kontrolach, wystąpienia takie skierowano do 47 jednostek, w których wskazano 803 wnioski pokontrolne, zmierzające do usunięcia nieprawidłowości i usprawnienia działalności badanych podmiotów.

W przypadkach stwierdzenia nieprawidłowości kwalifikowanych jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych do rzecznika dyscypliny finansów publicznych kierowane były zawiadomienia

o popełnieniu takich czynów. Ogółem do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych skierowano 32 zawiadomienia, dotyczące 42 osób i 81 czynów, z tego:

1. 31 zawiadomienia dotyczące 42 osób i 80 przypadków czynów skierowano na podstawie wyników kontroli zakończonych w 2009r.,
2. 1 zawiadomienie dotyczące 1 czynu skierowano w związku z Zarządzeniem Nr Z-42/2008 z dnia 18.12.2008 r. Rzecznika dyscypliny finansów publicznych o przekazaniu informacji o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych.

Zawiadomienia dotyczyły popełnienia następujących czynów określonych w ustawie o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych:

- art. 5 ust. 1 pkt 1, tj. nieustalenie należności jednostki sektora finansów publicznych – 3 przypadki,
- art. 5 ust. 1 pkt 2, tj. niepobranie oraz niedochodzenie należności jednostki samorządu terytorialnego, a także pobranie należności jednostki samorządu terytorialnego w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia – 2 przypadki,
- art. 5 ust. 1 pkt 3, tj. niezgodne z przepisami umorzenie lub dopuszczenie do przedawnienia należności jednostki samorządu terytorialnego – 7 przypadków,
- art. 6 pkt 1, tj. nieterminowe przekazanie do budżetu w należytą wysokośći pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa – 3 przypadki,
- art. 8 pkt 1, tj. przekazanie dotacji z naruszeniem zasad lub trybu jej udzielania – 11 przypadków,
- art. 8 pkt 3, tj. nieustalenie kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu – 2 przypadki,
- art. 9 pkt 3, tj. niedokonanie zwrotu dotacji w należytą wysokośći lub nieterminowe dokonanie zwrotu tej dotacji – 2 przypadki,
- art. 10, tj. dokonanie zmiany w budżecie lub planie finansowym jednostki sektora finansów publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia – 1 przypadek,
- art. 11 ust. 1, tj. dokonanie wydatku ze środków publicznych z przekroczeniem zakresu upoważnienia – 10 przypadków,
- art. 14 pkt 1-5, tj. opłacenie przez jednostkę sektora finansów publicznych, z przekroczeniem terminu zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych – 6 przypadków,
- art. 15, tj. zaciągnięcie zobowiązania bez upoważnienia oraz z przekroczeniem zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych – 4 przypadki,
- art. 17 ust. 1 pkt 1, tj. udzielenie zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych – 2 przypadki,
- art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. a, tj. udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania trybów udzielenia zamówienia publicznego: negocjacji bez ogłoszenia, z wolnej ręki lub zapytania o cenę – 2 przypadki;

- art. 17 ust. 1 pkt 2 lit. b, tj. udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących obowiązku przekazania ogłoszenia w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego – 4 przypadki,
- art. 17 ust. 1 pkt 3, tj. udzielenie zamówienia publicznego, którego warunki zostały określone w sposób naruszający zasady uczciwej konkurencji – 1 przypadek,
- art. 17 ust. 1 pkt 4, tj. udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, które miało wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego – 5 przypadków,
- art. 17 ust. 2 pkt 1, tj. zawarcie umowy w sprawie zamówienia publicznego bez zachowania formy pisemnej – 2 przypadki,
- art. 17 ust. 4, tj. niezłożenie przez osobę występującą w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w imieniu zamawiającego oświadczeń wymaganych przepisami o zamówieniach publicznych – 1 przypadek,
- art. 18 pkt 1, tj. zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn. zm.) – 9 przypadków,
- art. 18 pkt 2, tj. wykazanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej – 4 przypadki.

Po zakończonych kontrolach inspektorzy sporządzali zestawienia wyników przeprowadzonych kontroli, na podstawie których przygotowywane było zbiorcze zestawienie nieprawidłowości. Ogółem stwierdzono 736 nieprawidłowości w następujących grupach tematycznych:

- I. Ustalenia ogólno-organizacyjne – 123,
- II. Księgowość i sprawozdawczość budżetowa – 158,
- III. Gospodarka pieniężna i rozrachunki – 53,
- IV. Wykonanie budżetu – 10,
- V. Dochody i przychody – 146,
- VI. Wydatki i rozchody – 84,
- VII. Zamówienia publiczne – 85,
- VIII. Mienie komunalne – 59,
- IX. Zadania zlecone i realizowane w ramach porozumień – 8,
- X. Rozliczenia finansowe jednostki z jej jednostkami organizacyjnymi – 10.

IV. Działalność Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń

Zadania realizowane przez Wydział Informacji Analiz i Szkoleń (WIAS) w 2009r. obejmowały zagadnienia wynikające z ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych, a także wewnętrznej struktury izby uwzględnionej w przyjętym ramowym planie pracy na 2009r. (Uchwała Nr 10 z dnia 21 stycznia 2009r. Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze).

Podstawowe zadania były realizowane w ramach czterech obszarów działalności, obejmujących:

- przygotowanie materiałów i analiz związanych z działalnością nadzorczą i opiniodawczą Izby,
- kontrolę (formalną i rachunkową) sprawozdawczości budżetowej i finansowej jst,
- działalność informacyjną oraz analizy gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie i organizację szkoleń dla pracowników jednostek samorządu terytorialnego.

1. Przygotowanie materiałów związanych z nadzorem

Stosownie do ustaleń określonych w uchwale Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze z dnia 21 stycznia 2009r. Nr 10 w sprawie przyjęcia ramowego planu pracy Izby na rok 2009, zadania Wydziału związane z nadzorem obejmowały:

- przygotowanie uwag merytorycznych do projektu budżetu i uchwał budżetowych oraz zarządzeń,
- przygotowanie uwag do pozostałych uchwał wynikających z rozszerzonego nadzoru,
- przygotowanie analizy do informacji o przebiegu wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego za pierwsze półrocze i sprawozdanie roczne z wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego,
- przygotowanie informacji dotyczących możliwości spłaty kredytu i pożyczek oraz emisji papierów wartościowych.

W roku 2009 Wydział przygotował uwagi merytoryczne do 101 projektów budżetów oraz 5.147 uchwał, w tym 3.781 uchwał i zarządzeń dot. budżetu i jego zmian.

Rok 2009 jest czwartym rokiem użytkowania programu BeSTI@, który służy do zarządzania finansami jednostki samorządu terytorialnego między innymi w zakresie planowania budżetu począwszy od etapu przygotowania projektu budżetu, poprzez wszystkie jego zmiany. Podobnie jak w latach ubiegłych jst podejmowały próby przekazania do Izby projektów budżetu drogą elektroniczną z zastosowaniem tego programu. W ogólnej liczbie 101 jst nadzorowanych przez tut. Izbę 87 jst przekazało projekty budżetów na 2009r. przez system BeSTI@.

W 2009r. 96 jednostek samorządu terytorialnego, tj. 95% ogółu nadzorowanych jst przekazało do Izby uchwały budżetowe w formie elektronicznej za pośrednictwem systemu BeSTi@, jednocześnie z zachowaniem formy papierowej. Pozostałe jst przekazywały do Izby uchwały i zarządzenia tylko w formie papierowej. W trakcie roku do Izby wpłynęło drogą elektroniczną 3.124 dokumentów planistycznych, z czego 1.117 to uchwały zmieniające budżet, 1.966 zarządzenia zmieniające budżet i 41 układy wykonawcze.

2. Sprawozdawczość budżetowa jst

W roku 2009 jednostki samorządu terytorialnego przekazywały sprawozdania budżetowe do regionalnej izby obrachunkowej na mocy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 27 czerwca 2006r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 115, poz. 781 z późn. zm.) – za IV 2008r. oraz za I, II i III kwartał 2009r.

W związku ze zmianą rozporządzenia o sprawozdawczości budżetowej z 25 stycznia 2008r. (Dz. U. Nr 15, poz. 100) w roku 2009 po raz pierwszy zarządy jednostek samorządu terytorialnego miały obowiązek sporządzania oraz przekazywania do regionalnej izby obrachunkowej miesięcznych sprawozdań za IV kwartały 2008 roku z wykonania planu dochodów i planu wydatków budżetowych jst (Rb-27S i Rb-28S). Ponadto po raz pierwszy do tut. Izby wpłynęły od jst sprawozdania roczne Rb-UZ (roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych) i Rb-UN (roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności oraz wybranych aktywach finansowych).

W 2009 roku wprowadzono jedną zmianę do rozporządzenia w sprawie sprawozdawczości budżetowej z dnia 28 lutego 2009r. (Dz. U. Nr 33, poz. 261).

W roku 2009 w zakresie budżetów JST organy wykonawcze tych jednostek były zobowiązane do sporządzania i przekazywania do regionalnej izby obrachunkowej następujących sprawozdań:

Rb-27S	miesięcznych/rocznych z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego
Rb-27ZZ	kwartalnych z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami
Rb-28S	Miesięczne/roczne z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego
Rb-NDS	kwartalnych o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego
Rb-Z	kwartalnych o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń
Rb-UZ	roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych
Rb-N	kwartalnych o stanie należności
Rb-UN	roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie należności oraz wybranych aktywach finansowych
Rb-30	półrocznych/rocznych z wykonania planów finansowych zakładów budżetowych
Rb-31	półrocznych / rocznych z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych
Rb-33	półrocznych/rocznych z wykonania planów finansowych funduszy celowych (nieposiadających osobowości prawnej)
Rb-34	półrocznych/rocznych z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych
Rb-PDP	półrocznych i rocznych z wykonania podstawowych dochodów podatkowych gminy oraz miasta na prawach powiatu
Rb-ST	rocznych o stanie środków na rachunkach bankowych samorządowych jednostek budżetowych/jednostek samorządu terytorialnego
Rb-50	kwartalnych o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego

Sprawozdania budżetowe które wpływały do Izby w roku 2009 można podzielić wg następujących okresów sprawozdawczych:

- miesięczne (Rb-27S i 28S za IV kw roku budżetowego).
- kwartalne (Rb-27S i Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, Rb-N, Rb-27ZZ i Rb-50).
- półroczne (Rb-27S i Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, Rb-N oraz Rb-30,31,33,34 i Rb-PDP, Rb-27ZZ i Rb-50).
- roczne (Rb-27S i Rb-28S, Rb-NDS, Rb-Z, UZ i Rb-N, UN oraz Rb-30,31,33,34 i Rb-PDP, Rb-ST oraz Rb-27ZZ i Rb-50).

Jednostki samorządu terytorialnego przekazują sprawozdania w formie elektronicznej (plik bazy danych) oraz dokument w wersji papierowej po jednym egzemplarzu na obowiązujących wzorach

sprawozdań określonych w ww. rozporządzeniach. Reguła ta dotyczy wszystkich sprawozdań budżetowych z wyjątkiem sprawozdań kwartalnych z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami (Rb-27ZZ) oraz sprawozdań kwartalnych o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego (Rb-50). Sprawozdania te wpływają do wiadomości regionalnej izby obrachunkowej tylko w formie dokumentu.

Natomiast sprawozdania półroczne i roczne o podstawowych dochodach podatkowych są przesyłane do Izby zarówno w wersji elektronicznej, jak i w dwóch egzemplarzach wersji papierowej. Przy przekazywaniu sprawozdań budżetowych z kwalifikowanym podpisem elektronicznym wersja papierowa dokumentu musi być zachowana jedynie w przypadku sprawozdań o podstawowych dochodach podatkowych (Rb-PDP).

Jednostki samorządu terytorialnego mogą również przysyłać do Izby sprawozdania budżetowe wyłącznie w formie elektronicznej, jednak musi być spełniony warunek, że autentyczność ich pochodzenia i integralność ich treści będą zagwarantowane bezpiecznym podpisem elektronicznym w rozumieniu ustawy z dnia 18 września 2001 r. o podpisie elektronicznym (Dz. U. Nr 130, poz. 1450, ze zm.). W roku 2009 z kwalifikowanego podpisu korzystało 20 jednostek samorządu terytorialnego województwa lubuskiego, jednak z różnym skutkiem prawnym. Błąd jaki najczęściej był popełniany w wersjach elektronicznych tych sprawozdań polegał na podpisywaniu ich tylko jednym podpisem kwalifikowanym (skarbnika jst). W związku z tym, 4 z liczby 20 jst musiały w celu dopełnienia obowiązku, dosłać sprawozdania budżetowe w wersji papierowej.

Sprawozdawczość budżetowa przekazywana była przez zarządy jednostek samorządu terytorialnego do RIO, a następnie RIO do Ministerstwa Finansów w formie pliku bazy danych z wykorzystaniem elektronicznego Systemu Zarządzania Budżetami Jednostek Samorządu Terytorialnego - BeSTi@.

W minionym roku przekazano do Ministerstwa Finansów drogą elektroniczną po weryfikacji formalnej, rachunkowej i merytorycznej 4.602 sprawozdań (w tym 1.141 korekt). W ogólnej liczbie 4.602 sprawozdań budżetowych 166 sprawozdań były to sprawozdania z podstawowych dochodów podatkowych (Rb-PDP) – roczne za 2008r. (102, w tym 19 korekt) oraz półroczne za I półrocze 2009r. (91, w tym 8 korekt) zarówno w formie elektronicznej, jak i w formie dokumentów. Ponadto do tut. Izby do wiadomości wpłynęło 1.175 sprawozdań Rb-27ZZ i Rb-50 w formie papierowej.

Liczba sprawozdań budżetowych jst przesłanych do regionalnej izby obrachunkowej i zbadanych w latach 2003-2009

Rok	Łączna liczba sprawozdań	w tym		
		Sprawozdania (wersja pierwotna)	Sprawozdania (korekty)	% (4:3)
1	2	3	4	5
2003	3.958	3.174	784	24,7%
2004	4.091	3.188	903	28,3%
2005	3.531	3.199	332	10,4%
2006	4.171	3.203	968	30,2%
2007	3.873	3.099	774	24,9%
2008	3.989	3.074	915	29,8%
2009	4.602	3.461	1.141	32,9%

Wydział Informacji Analiz i Szkoleń prowadził pełną, merytoryczną kontrolę sprawozdań dotyczącą ich poprawnego przygotowania, zgodności z podjętymi uchwałami, danymi przekazanymi z Ministerstwa Finansów w zakresie planowanych i wykonanych dochodów z tytułu subwencji ogólnej, udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych oraz przez dysponentów środków budżetowych w zakresie planowanych i przekazanych kwot dotacji. Sprawdzony komplet sprawozdań budżetowych wszystkich jednostek samorządowych województwa lubuskiego był następnie przekazywany do Ministerstwa Finansów drogą elektroniczną za pośrednictwem programu BeSTi@ według określonego pliku danych i terminów wynikających z w/w rozporządzenia.

Analiza informacji o przebiegu wykonania budżetu jst za pierwsze półrocze oraz sprawozdanie roczne z wykonania planów finansowych jednostki była przekazywana przez Wydział do Kolegium i stanowiła jeden z podstawowych dokumentów służących do przygotowania opinii przez składy orzekające. Ponadto informacje wynikające ze sprawozdawczości budżetowej służyły do opracowania szczegółowych materiałów analitycznych z realizacji zadań finansowych jednostek samorządowych.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w sporządzaniu sprawozdań przez jednostki samorządu terytorialnego:

Rb-27S

- niezgodność danych dotyczących wykonania subwencji czy udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych z kwotami przekazanymi przez Ministra Finansów do jst,
- niezgodność planu wykazanych w sprawozdaniu z planami po zmianach wg uchwał,
- niezgodność kwot dotacji wykazanych w sprawozdaniu o dochodach z kwotami dotacji wykazanymi przez dysponentów i w Rb-50 o dotacjach.

Rb-27ZZ

- stosowanie błędnych paragrafów określających źródło powstania dochodów,
- błędne wypełnianie kol. „dochody potrącone przez jst” oraz „dochody przekazane”.

Rb-28S

- niezgodność planów wykazanych w sprawozdaniu z planami po zmianach wg uchwał, np. błędny symbol paragrafu, nieprawidłowa czwarta cyfra symbolu paragrafu,
- niewłaściwe ustalenie kwot zaangażowania,
- błędne wykazywanie w kol. zaangażowanie wielkości kwotowych wynikających z ewidencji księgowej,
- niesłuszne wypełnianie tabeli „Uzupełniające dane dotyczące dotacji rozwojowej” (wypełnia tylko samorząd województwa).

Rb-NDS

- wykazywanie kwot wydatków majątkowych planowanych i wykonanych niezgodnie z Rb-28S i uchwałami po zmianach,
- niezgodność kwot wykonania dochodów i wydatków wykazywanych w Rb-NDS oraz w sprawozdaniach Rb-27S i Rb-28S,

- nie wykazywanie w kolumnie „wykonanie” w poz. D13. nadwyżka z lat ubiegłych i D17. inne źródła wielkości faktycznie posiadanej nadwyżki czy wolnych środków, będących do dyspozycji jednostki,
- błędnie wykazywano w poz. D13 i D131 (nadwyżka z lat ubiegłych) kwoty, które pochodziły z „wolnych środków” i winny być wpisane w poz. D17 i D171.

Rb-PDP

- PDP kolumna 5 (umorzenie zaległości podatkowych) i kolumna 6 (rozłożenie na raty, odroczenie terminu **płatności**) nie były zgodne z odpowiednimi kolumnami w sprawozdaniu Rb-27S (14 i 15),
- nie dokonywano korekty sprawozdania pomimo, że korekcie ulegało sprawozdanie Rb-27S w paragrafach podatkowych.

Rb-Z

- błędnie wykazywano zobowiązania z tytułu pożyczki zaciągniętej w NFOŚiGW w grupie I oraz w WFOŚiGW w grupie II,
- błędne kwoty wykazywane w tabeli „Poręczenia i gwarancje” lub ich brak,
- wykazywanie zobowiązań wymagalnych niezgodne ze sprawozdaniem Rb-28 S,
- niezgodna kwota w poz. „kredyty i pożyczki” wykazana w sprawozdaniu z kwotą w poz. „kredyty i pożyczki” na koniec IV kw 2007r. Rb-Z powiększonych o kwotę z poz. „kredyty i pożyczki” ze sprawozdania Rb-NDS (kol. Wykonanie).

Rb-UZ

- brak zgodności wykazywanych danych pomiędzy Rb-Z (łącznie kwota zobowiązań),
- błędne wypełnianie struktury terminowej zobowiązań z tyt. zaciągniętych kredytów oraz wyemitowanych pap. wartościowych a wg pierwotnego oraz pozostałego terminu zapadalności (niewłaściwe wypełnienie kol. C1 i C2 oraz C3 i C4).

Rb-N

- w części A. (należności oraz wybrane aktywa finansowe) nie wypełniono poprawnie pozycji w grupie należności „gotówka i depozyty”,
- nie uzupełniono wiersza N3.1 „gotówka” pomimo, że w kasie jednostki na dzień sprawozdawczy były środki w kasie,
- nie wykazywano żadnych kwot w podziale podmiotowym w pozycji „stanu gotówki” w kasie w grupie III.

Rb-UN

- brak zgodności pomiędzy danymi wykazanymi w Rb-UN a Rb-N.

Rb-30

- niezgodność planu wykazanego w sprawozdaniu z planem przychodów i wydatków zakładu budżetowego, stanowiącego załącznik do uchwały budżetowej,
- niezgodność planu środków obrotowych wykazanych na początek okresu sprawozdawczego (po stronie planu i wykonania) ze stanem środków obrotowych wykazanych po stronie wykonania na koniec okresu sprawozdawczego roku poprzedniego,
- błędne wykazanie w przychodach dotacji przedmiotowej w kwocie brutto zamiast w kwocie netto, którą należy ująć w „Uzupełniającej informacji o rozliczeniu kasowym z budżetem” w poz. Z 102 (podatek VAT od otrzymanej dotacji przedmiotowej),

- w dziale D „Dane uzupełniające” w części dot. informacji o finansowaniu inwestycji nie wykazywano wydatków inwestycyjnych i źródeł ich sfinansowania (np. dotacji celowych na inwestycje pomimo, iż takie występowały w sprawozdaniu Rb-28S) albo nie wypełniono pozycji wydatki inwestycyjne (U 100) choć wskazano dotację celową jako źródło sfinansowania wydatków inwestycyjnych (U 202);

Rb-31

- niezgodność planu wykazanego w sprawozdaniu z planem przychodów i wydatków gospodarstwa pomocniczego, stanowiącego załącznik do uchwały budżetowej;

Rb-33

- niezgodność planu wykazanego w sprawozdaniu z planem przychodów i wydatków funduszu celowego, stanowiącego załącznik do uchwały budżetowej;
- niezgodność planu środków obrotowych wykazanych na początek okresu sprawozdawczego (po stronie planu i wykonania) ze stanem środków obrotowych wykazanych po stronie wykonania na koniec okresu sprawozdawczego roku poprzedniego;

Rb-34

- niezgodność planu wykazanego w sprawozdaniu z planem dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych, stanowiący załącznik do uchwały budżetowej;
- niezgodność stanu środków pieniężnych wykazanych na początek okresu sprawozdawczego ze stanem środków pieniężnych wykazanych po stronie wykonania na koniec okresu sprawozdawczego roku poprzedniego;

Rb-ST

- w wierszu 2. „Środki niewykorzystanej dotacji w roku budżetowym” wykazano nieprawidłową kwotę niewykorzystanej na dzień 31 grudnia dotacji celowej otrzymanej z budżetu;
- niewykazanie żadnej kwoty w wierszu I.1. „Stan środków na rachunku wydatków niewygasających” pomimo wykazywania kwot w kolumnie 10 sprawozdania Rb-28S;

3. Sprawozdawczość w zakresie operacji finansowych

Ponadto Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze wg właściwości była zobowiązana w 2009r. do pośredniczenia w przekazywaniu do GUS sprawozdawczości kwartalnej, sporządzanej na podstawie rozporządzenia z dnia 26 czerwca 2006 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (Dz.U. Nr 113, poz. 770). Regionalne izby obrachunkowe zobowiązane zostały ww. rozporządzeniem do przyjmowania od jednostek samorządu terytorialnego, zarówno w formie elektronicznej, jak i w formie dokumentu, sprawozdań zbiorczych w powyższym zakresie.

Były to następujące sprawozdania: Rb- N (o stanie należności), Rb-Z (o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji) oraz roczne uzupełniające Rb-UN oraz Rb-UZ.

Do sporządzania sprawozdań obejmujących własne należności, zobowiązania oraz poręczenia i gwarancje w sektorze samorządowym zobowiązane są, zgodnie z powołanym wyżej aktem prawnym:

- samorządowe fundusze celowe posiadające osobowość prawną,

- samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, dla których jst jest organem założycielskim,
- samorządowe instytucje kultury posiadające osobowość prawną,
- samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych, z wyłączeniem przedsiębiorstw, banków i spółek prawa handlowego.

Najczęściej występujące nieprawidłowości w ww. sprawozdaniach to:

- niedotrzymywanie terminów przesyłania sprawozdań do RIO, zarówno formy papierowej jak i elektronicznej;
- w Rb-N - nieprawidłowe ustalenia podmiotu i co za tym idzie nieodpowiednie grupowanie należności . Najczęściej gotówka była wpisywana do kolumny 9- banki zamiast do grupy III . Jeżeli jest to gotówka zdeponowana w banku lub w innych podmiotach to powinna być wykazana w wierszu N3.2 - Depozyty na żądanie;
- brak spójności sprawozdań rocznych z uzupełniającymi , niespójność sprawozdań Rb-Z z Rb-UZ i podobnie Rb-N z Rb-UN;
- częstym błędem było wpisywanie liczby posiadanych funduszy celowych z osobowością prawną.. Jedynym funduszem nadzorowanym przez jst posiadającym osobowość prawną jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- błędy formalne (brak podpisu osób upoważnionych oraz pieczętki);
- brak opisu na skorygowanych sprawozdaniach (sprawozdania w formie papierowej często nie są zaznaczone jako korekta);
- niedotrzymywanie terminów przesyłania sprawozdań do RIO dokumentów w formie papierowej i elektronicznej;
- brak nazwy i adresu jednostki sprawozdawczej, brak numeru identyfikacyjnego REGON, niewskazywanie kwartału za który jest sporządzane sprawozdanie oraz brak symbolu GUS;
- niejednokrotnie stwierdzono, że na papierowych wersjach sprawozdań nie umieszczano pieczętki oraz podpisu upoważnionych do tego osób;
- dane liczbowe były wykazywane w sprawozdaniach w groszach;
- wiele JST nie uzupełniało w Rb-Z i Rb-N część C. oraz w Rb-UZ i Rb-UN część D.. dotyczącej liczby podmiotów dla których jednostka sprawozdawcza jest organem założycielskim;
- bardzo częstym błędem jest wpisywanie liczby posiadanych funduszy celowych z osobowością prawną. Jedynym funduszem nadzorowanym przez JST posiadającym osobowość prawną jest Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej;
- niezgodności pomiędzy sprawozdaniem Rb-Z a Rb-UZ oraz między Rb-N a Rb-UN;
- w przypadku wykazania w Rb-Z zobowiązań z tytułu wyemitowanych papierów wartościowych, należy jednocześnie wykazać kwotę posiadanych papierów wartościowych w Rb - UZ część A.- zobowiązania według tytułów dłużnych, B1. papiery wartościowe oraz C1. papiery wartościowe wg pierwotnego terminu zapadalności i C2. papiery wartościowe wg pozostałego terminu zapadalności;
- w sprawozdaniu Rb-N wystąpiły błędy w wierszu N3.1 Gotówka - powinna być wykazywana gotówka w kasie, należy ją wykazywać w tej samej grupie do której należy podmiot sporządzający sprawozdanie, czyli: dla grupy 62 wyłącznie w grupie III. Jeśli natomiast jest to

gotówka zdeponowana w banku lub innych podmiotach to powinna być wykazana w wierszu N3.2

- Depozyty na żądanie;

W omawianym okresie do Izby wpłynęło 1 806 sprawozdań, w tym 45 korekt (2,49%).

4. Sprawozdania w zakresie pomocy publicznej przedsiębiorcom

Na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t.j. Dz.U. z 2007r. nr 59, poz. 404 z późn. zm) oraz w oparciu o Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 sierpnia 2008r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu takiej pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych (Dz.U. nr 153, poz. 952), w którym zostały określone wzory, terminy składania, okresy sprawozdawcze i zakres sprawozdań – tut. Regionalna Izba Obrachunkowa pośredniczyła w przekazywaniu sprawozdawczości z udzielonej przez jednostki samorządu terytorialnego pomocy publicznej, informacji o nieudzieleniu pomocy oraz sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych na rzecz sektora finansów publicznych do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów .

Najczęściej występujące nieprawidłowości w przekazywanych sprawozdaniach z pomocy publicznej:

- stosowanie niewłaściwego nazewnictwa przekazywanych plików, pomimo poinformowania jednostek o sposobie jednolitego określania nazwy plików zawierających sprawozdania,
- niedotrzymywanie terminów przesyłania sprawozdań przez jednostki do RIO,
- nie wypełnianie w arkuszu pól identyfikujących jst tj. nazwy, adresu oraz okresu za jaki sprawozdanie sporządzono,
- przekazywanie sprawozdań kwartalnych o zaległościach przedsiębiorców we wpłatach świadczeń należnych przekazywanych na rzecz sektora finansów publicznych po zmianie przepisów, w których określono obowiązek przekazywania sprawozdań rocznych,
- sporządzanie oraz przekazywanie informacji kwartalnej o nieudzieleniu pomocy publicznej po zmianie przepisów, w których określono obowiązek przekazywania informacji rocznych.

W 2009 roku przesłano do Izby:

- 291 sprawozdań (w tym 42 korekt), które stanowią 14,4 % sprawozdań ogółem,
- 44 informacji o nieudzieleniu pomocy,
- 92 sprawozdań o zaległościach przedsiębiorców.

5. Sprawozdania w zakresie pomocy publicznej w rolnictwie i rybołówstwie

Na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 29 września 2008r. w sprawie sprawozdań o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy (Dz. U. Nr 174, poz. 1081 z późn. zm.) Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze w zakresie swojej właściwości pośredniczyła w elektronicznym przekazywaniu sprawozdawczości z udzielonej przez jednostki samorządu terytorialnego pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie oraz informacji o nieudzieleniu pomocy do Ministerstwa Rolnictwa.

Były to następujące sprawozdania:

- 1) **roczne sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie, innej niż pomocy de minimis** sporządzane według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia,
- 2) **sprawozdanie o udzielonej pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie na duże projekty inwestycyjne** przygotowane według wzoru określonego w załączniku nr 2 do rozporządzenia,
- 3) **miesięczne sprawozdanie o udzielonej pomocy de minimis w rolnictwie** którego wzór zamieszczono w załączniku nr 3 do rozporządzenia,
- 4) **miesięczne sprawozdanie o udzielonej pomocy de minimis w rybołówstwie** przygotowane według wzoru określonego w załączniku nr 4 do rozporządzenia,
- 5) **miesięczna/roczna informacja o nieudzieleniu pomocy publicznej w rolnictwie lub rybołówstwie w danym okresie sprawozdawczym** sporządzana według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 5 do rozporządzenia.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań otrzymanych od jst stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieterminowe przesyłanie sprawozdań przez jednostki do regionalnej izby obrachunkowej,
- wzory sprawozdań niezgodne z wzorami wynikającymi z rozporządzenia,
- brak danych osoby upoważnionej do przekazywania informacji i osoby do kontaktu z Ministerstwem Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie informacji i danych zawartych w sprawozdaniu,
- wskazanie niewłaściwego okresu sprawozdawczego za który sporządzane jest sprawozdanie lub informacja,
- błędne dane podmiotu udzielającego pomocy,
- niewłaściwe wypełnienie poszczególnych pozycji w tabeli danego sprawozdania.

W 2009 roku Izba przesała elektronicznie do Ministerstwa Rolnictwa otrzymane z jst:

- **257** sprawozdań miesięcznych o udzieleniu pomocy w rolnictwie,
- **1.056** informacji miesięcznych o nieudzieleniu pomocy w rolnictwie,
- **56** sprawozdania roczne o udzielonej pomocy,
- **123** informacji rocznych o nieudzieleniu pomocy.

6. Sprawozdawczość finansowa jednostek

Jednostki samorządu terytorialnego sporządzały i przekazywały do tut. Izby sprawozdania finansowe za 2008 rok na podstawie rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 28 lipca 2006r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych (Dz.U. Nr 142, poz. 1020 z późn. zm.).

Sprawozdania te to:

- **bilans z wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego**, sporządzany według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 4 rozporządzenia,

- **skonsolidowany bilans jednostki samorządu terytorialnego** przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 7 do rozporządzenia,
- **bilans jednostki budżetowej, zakładu budżetowego, gospodarstwa pomocniczego jednostki (bilans łączny)** przygotowany według wzoru określonego w załączniku nr 5 do rozporządzenia,
- **rachunek zysków i strat jednostki (wariant porównawczy) - sprawozdanie łączne**, którego wzór zamieszczono w załączniku nr 8 do rozporządzenia,
- **zestawienie zmian w funduszu jednostki – sprawozdanie łączne** sporządzane według wzoru zamieszczonego w załączniku nr 9 do rozporządzenia.

W 2009r. do tut. Izby wpłynęło **135** bilansów z wykonania budżetów jst za 2008r., **206** bilansów łącznych jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, **189** rachunków zysków i strat oraz **191** zestawień zmian w funduszu.

Skonsolidowane bilanse jednostek samorządu terytorialnego Regionalna Izba Obrachunkowa otrzymuje w formie dokumentu oraz w formie elektronicznej w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania ostatniego sprawozdania podlegającego konsolidacji a następnie przekazuje do Ministerstwa Finansów w formie elektronicznej. Na 101 jst województwa lubuskiego do Ministerstwa Finansów tut. Izba przekazała po zweryfikowaniu **116** bilansów skonsolidowanych.

W wyniku kontroli powyższych sprawozdań finansowych jednostek stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- nieterminowe przesyłanie sprawozdań przez jednostki do regionalnej izby obrachunkowej,
- błędy rachunkowe w poszczególnych pozycjach sprawozdań,
- niezgodność poszczególnych danych w bilansie z wykonania budżetu z danymi wykazanymi w sprawozdaniach budżetowych,
- brak spójności poszczególnych pozycji w bilansach,
- wzory sprawozdań finansowych niezgodne z wzorami wynikającymi z rozporządzenia,
- brak podpisów osób upoważnionych do zatwierdzenia danego sprawozdania,
- niezgodność stanu początkowego bilansu za dany okres sprawozdawczy ze stanem końcowym bilansu za poprzedni okres sprawozdawczy,
- brak równości pomiędzy łączną kwotą aktywów a łączną kwotą pasywów,
- niewłaściwa data sporządzenia sprawozdania finansowego,
- brak wypełnienia informacji uzupełniających w poszczególnych bilansach,
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w rachunku zysków i strat (sprawozdanie łączne) a zestawieniem zmian w funduszu jednostki (sprawozdanie łączne),
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w rachunku zysków i strat (sprawozdanie łączne) a bilansem łącznym jednostki budżetowej, zakładu budżetowego, gospodarstwa pomocniczego jednostki,
- brak spójności pomiędzy poszczególnymi pozycjami w zestawieniu zmian w funduszu jednostki (sprawozdanie łączne) a bilansem łącznym jednostki budżetowej, zakładu budżetowego, gospodarstwa pomocniczego jednostki,

- nieuwzględnienie przy sporządzaniu bilansu skonsolidowanego określonych jednostek organizacyjnych podlegających konsolidacji.

7. Działalność informacyjna i szkoleniowa

7.1. Działalność informacyjna

Art. 1 ust. 4 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych nakłada na izby obowiązek prowadzenia działalności informacyjnej i szkoleniowej. Zgodnie z zapisem ustawy działalność ta prowadzona jest w zakresie objętym nadzorem i kontrolną izb. Działalność szkoleniowo-informacyjna RIO obejmuje głównie: organizację i prowadzenie szkoleń w zakresie przepisów regulujących gospodarkę finansową JST oraz udzielania zamówień publicznych, informacje i doradztwo w zakresie praktycznego stosowania przepisów prawa w tym zakresie oraz upowszechnianie informacji o wynikach działalności nadzorczej i kontrolnej izb.

W realizacji działań w zakresie przedsięwzięć szkoleniowych i informacyjnych Izba współpracuje z Ministerstwem Finansów, Ministerstwem Rozwoju Regionalnego, UOKiK, Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Krajowym Biurem Przeciwdziałania Narkomanii, regionalnymi izbami obrachunkowymi, WSA w Gorzowie Wlkp., Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Zielonej Górze, Sądem Okręgowym w Zielonej Górze, Delegaturą Najwyższej Izby Kontroli w Zielonej Górze, Izbą Skarbową w Zielonej Górze, Państwową Inspekcją Pracy – Inspektorat Okręgowy w Zielonej Górze, Komendą Wojewódzką Policji w Gorzowie Wlkp., FRDL, uczelniami wyższymi, w tym z Uniwersytetem Zielonogórskim, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie, Lubuskim Kuratorium Oświaty, Wojewodą Lubuskim, Sejmikiem Województwa Lubuskiego oraz Zrzeszeniem Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego i Konwentem Starostów Województwa Lubuskiego

Funkcja informacyjna realizowana jest m.in. za pośrednictwem działalności wydawniczej, udzielania pisemnych informacji i wyjaśnień, telefonicznych i bezpośrednich kontaktów z pracownikami samorządowymi oraz poprzez informacje zamieszczane na stronach internetowych Izby. W ramach tej działalności informacyjnej Izba przygotowuje i wydaje **Kwartalnik Regionalnej Izby Obrachunkowej**, na łamach którego publikowane są informacje w zakresie zmian w przepisach prawa, analizy wykonania budżetów przez jednostki samorządu terytorialnego, opracowania problemowe, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA.

W 2009r. wydane zostały 2 zeszyty **Kwartalnika Regionalnej Izby Obrachunkowej** - wydania łączone 1-2/(48)/2009 oraz nr 3-4(49)/2009.

Materiały informacyjne i artykuły przygotowane przez pracowników RIO Zielona Góra publikowane były ponadto na łamach innych wydawnictw prasowych i w publikacjach książkowych.

- Halina Lasota, Joanna Chruściel, *Działalność nadzorcza i opiniotwórcza Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze w roku 2008, Region. Lubuskie Pismo Samorządowe, nr 1(43)2009;*

- Andrzej Skibiński, *Formy organizacyjno-prawne we współczesnej administracji publicznej w Polsce*, [w:] *Polityka regionalna w Polsce jako przestrzeń aktywności samorządu terytorialnego*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2009,
- Andrzej Skibiński, Jarosław Kotowski, *Współpraca z organizacjami pozarządowymi zmiana regulacji panaceum na wszystko, ale czy na pewno?* [w:] *Rola organizacji pozarządowych w kształtowaniu społeczeństwa obywatelskiego*, Dom Wydawniczy Elipsa, Warszawa 2009,
- Andrzej Skibiński, *Dwuinstancyjność postępowania administracyjnego realizowana przez sko* [w:] *Przegląd podatków lokalnych i finansów samorządowych Nr 10(104)*, Tax Press, Warszawa 2009,
- Andrzej Skibiński, *Otoczenie prawne gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego. Metodyka kompleksowej oceny gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego*, Wydawnictwo Difin, Warszawa 2009;
- Jarosław Kotowski, *Współpraca z organizacjami pozarządowymi, Podstawowe zasady współpracy, Praktyczne aspekty dotacji dla organizacji pozarządowych*, Wspólnota, Nr 27 i 29 /2009;

Coraz większą rolę w realizacji działalności informacyjnej i instruktażowej Izby odgrywa Internet i nowoczesne środki komunikacji. Za pośrednictwem strony internetowej Izby oraz na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej publikowane są coroczne sprawozdania z działalności Izby, informacje dotyczące bieżącej działalności, zmian w przepisach prawa, opracowania wynikające z działalności nadzorczej i kontrolnej, materiały analityczne dotyczące wykonania budżetów i sytuacji finansowej lubuskich jednostek samorządu terytorialnego (materiały w tym zakresie zamieszcza się także w kwartalniku Izby), interpretacje ministerstw, opinie i wyjaśnienia Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej oraz orzecznictwo NSA, a także informacje dotyczące organizowanych szkoleń.

Strony internetowe Izby cieszą się coraz większym zainteresowaniem, tak ze strony osób zawodowo związanych z szeroko rozumianą działalnością samorządu terytorialnego, jak i studentów oraz osób przygotowujących prace naukowe z zakresu działalności RIO bądź gospodarki finansowej jst.

Regionalne izby obrachunkowe, jako podmioty realizujące zadania publiczne, zobligowane są do udostępniania informacji publicznej w trybie przepisów ustawy o dostępie do informacji publicznej. Obowiązek ten jest realizowany poprzez publikacje w internetowym Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) oraz udzielanie odpowiedzi na wnioski zainteresowanych osób i instytucji. Publikowane treści w BIP są na bieżąco modyfikowane i uzupełniane. Najczęściej przedmiotem zainteresowania były informacje o wynikach działalności kontrolnej i nadzorczej izby, informacje dotyczące organizacji izby, sprawozdania z działalności RIO oraz dane statystyczne i analizy dotyczące wykonania budżetów i zobowiązań lubuskich jednostek samorządu terytorialnego. W roku 2009 udzielono odpowiedzi na 15 skierowanych do Izby wniosków o udzielenie informacji publicznej.

Pracownicy Wydziału Informacji, Analiz i Szkoleń uczestniczą w pracach mających na celu przygotowanie i opracowanie „**Sprawozdania z działalności RIO i wykonania budżetów jednostek samorządu terytorialnego**” przedkładanego corocznie Sejmowi i Senatowi RP.

Przedstawiciele Izby uczestniczyli w wielu przedsięwzięciach o charakterze informacyjnym, naukowym, badawczym, prezentując zagadnienia i materiały związane z działalnością Izby i gospodarką finansową JST (w tym m.in.: w wielu konferencjach i seminariach dotyczących finansów samorządu oraz w posiedzeniach Lubuskiego Konwentu Starostów Województwa Lubuskiego oraz Zrzeszenia Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego). Od kilku lat Izba kontynuuje także współpracę z Uniwersytetem Zielonogórskim oraz Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie.

Niezależnie od informacji udzielanej na podstawie ustawy o dostępie do informacji publicznej Izba opracowuje analizy, zestawienia danych oraz udostępnia zgromadzone informacje i dokumentację organom państwa i innym instytucjom (w tym m.in. Ministerstwu Finansów, MSWiA, MRiRW, GUS, NIK, FOŚiGW, NBP, Lubuskiemu Urzędowi Wojewódzkiemu, szkołom wyższym i instytucjom naukowym, parlamentarzystom, wydawnictwom prasowym).

Szczegółowy wykaz tematów oraz podmiotów, dla których sporządzono informacje przedstawia poniższa tabela:

Opracowania i informacje sporządzone przez RIO (WIAS, WKGF, Kolegium Izby) w roku 2009 na wniosek organów administracji publicznej i innych podmiotów

Lp.	Tematyka	Podmiot
1.	Informacja o sytuacji finansowej jst woj. lubuskiego za 2008r	Dyrektor Oddziału okręgowego NBP w Zielonej Górze
2.	Informacja o sytuacji finansowej jst woj. lubuskiego na koniec I kw. 2009r	Oddział Okręgowy NBP w Zielonej Górze
3.	Informacja o sytuacji finansowej jst woj. lubuskiego na koniec II kw. 2009r..	Oddział Okręgowy NBP w Zielonej Górze
4.	Informacja dot. realizacji zadań wojewódzkiego i gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych w roku 2009	Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych Warszawa
5.	Propozycje zmian klasyfikacji budżetowej	Ministerstwo Finansów
6.	Udostępnienie bilansów jednostek budżetowych, zakładów budżetowych, gospodarstw pomocniczych, związków za 2008r.	Wiceprezes Głównego Urzędu Statystycznego
7.	Informacja o sytuacji finansowej jst woj. lubuskiego na koniec III kw. 2009r..	Dyrektor Oddziału Okręgowego NBP w Zielonej Górze
8.	Dane dot. projektów budżetów na 2010r. (elektronicznie)	Ministerstwo Finansów
9.	Projekty budżetów na 2010r.	KR RIO
10.	Dane dot. : <ul style="list-style-type: none"> wysokości środków finansowych przeznaczonych na finansowanie zadań z zakresu kultury fizycznej w gminach i powiatach woj. lubuskiego wysokości nakładów na inwestycje sportowe w tych gminach i powiatach zaangażowania środków na kulturę fizyczną i sport w budżetach gmin i powiatów 	Wicemarszałek Województwa Lubuskiego
11.	Dopłaty do spółki z o.o. na zadania inwestycyjne z udziałem środków UE, realizowane przez Łużycki Związek Gmin za pośrednictwem utworzonej przez siebie spółki z o.o.	Przewodniczący Zarządu Łużyckiego Związku Gmin
12.	W sprawie dopuszczalności dofinansowania przez gminę deficytowych przejazdów komunikacji miejskiej, wykonywanych przez spółkę komunalną SVF z Frankfurtu nad Odrą	Minister Finansów Burmistrz Miasta Słubice
13.	Sposób zaklasyfikowania wydatków w związku z budową drogi gminnej wraz ze ścieżką rowerową, parkingami i oświetleniem w sytuacji uzyskania dotacji w dziale 600 rozdział 60016.	Burmistrz Miasta Żagań
14.	Klasyfikacja wkładu własnego. Ujmowanie w planie Powiatowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej środków z czwartą cyfrą „9”, stanowiących wkład własny w realizacji zadań w ramach LRPO pt. „Zakup samochodu kontrolno – rozpoznawczego z funkcją do ograniczania stref skażeń chemicznych”	Starosta Powiatu Żagańskiego
15.	Wniosek o wydanie opinii o możliwości wykupu obligacji powiatowych w sytuacji braku uchwały o emisji obligacji	Starosta Powiatu Żagańskiego
16.	Możliwość sfinansowania deficytu wolnymi środkami	Przewodniczący Zarządu Związku Celowego Gmin MG-6

17.	Informacja w sprawie orzeczeń Kolegium RIO odnośnie uchwał dot. finansowego wsparcia sportu przez jst w latach 2007-2008	Przewodniczący KR RIO
18.	Udostępnienie uchwały Składu Orzekającego RIO w Zielonej Górze w sprawie wydania opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu gminy za 2008r.	Alior Bank SA Gorzów Wlkp.
19.	Czy organ stanowiący może bez zgody organu wykonawczego wprowadzić zmiany w projekcie uchwały budżetowej ?	Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.
20.	Przekroczenie uprawnień, nabór na wolne stanowiska w jednostkach organizacyjnych powiatu, zasadność i celowość wydatków na konsumpcję czy reprezentację powiatu przez starostę, mobbing, wydatki na telefony i podróże służbowe,	Radny Rady Powiatu w Sulęcinie
21.	Propozycja finansowania inwestycji w ramach forfaitingu	Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.
22.	Czy spółka, w której kapitał zakładowy w całości objęty został przez jednostki samorządu terytorialnego jest osobą prawną, o której mowa w art. 169 ust. 3 pkt 2 ufp	Wójt Gminy Zielona Góra
23.	1. Wątpliwości grupy radnych co do realności poniesienia przez gminę zaplanowanych w projekcie uchwały budżetowej wydatków na konkretne zadanie i wyboru źródeł finansowania tego zadania w kontekście możliwości zadłużania się gminy. 2. Wątpliwości co do zgodności ustanowionych zabezpieczeń na majątku gminy.	1. Radni MiG Szprotawa 2. Osoba fizyczna
24.	Czy w umowie dotyczącej przekazania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów realizacji remontu może znaleźć się zapis mówiący o refundacji poniesionych przez jednostkę kosztów?	Dyrektor Departamentu Ochrony Zdrowia Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubuskiego
25.	Czy jednostki samorządu terytorialnego mogą partycypować w kosztach inwestycji na nie swoim gruncie?	Zarząd Wspólnoty Mieszkaniowej w Lubsku
26.	Czy kwota do ustalenia wydatków bieżących w przedszkolach publicznych nie powinna również obejmować wydatków ponoszonych na obsługę administracyjno-finansową przedszkoli publicznych? Czy dzieci przyjęte do publicznych przedszkoli wbrew przepisom prawa mogą być uwzględniane w naliczaniu dotacji? Czy do naliczania dotacji powinno uwzględniać się również wydatki bieżące na ucznia wychowanka w publicznym żłobku?	Dyrektor niepublicznego przedszkola
27.	Czy do przychodów własnych gospodarstwa pomocniczego, prowadzącego działalność administrowania nieruchomościami Skarbu Państwa, zalicza się przychody z tytułu świadczonych usług związanych z tą działalnością, tj. wpływy z tytułu dzierżawy i najmu	Starosta Powiatu Żarskiego
28.	Gmina, będąca członkiem związku gmin, zobowiązana została przez ten związek do przekazania dodatkowych środków finansowych z przeznaczeniem na dopłaty do spółki, której związek jest stu procentowym udziałowcem. Czy dopłata do spółki kwalifikowana jako świadczenie zdefiniowane art. 177 KSH może być uznana za cel inwestycyjny określony w statucie związku – zobowiązanie gminy do wniesienia dodatkowych środków związanych z realizacją zadania inwestycyjnego?	Burmistrza Miasta Gubin
29.	Czy ekwiwalent należy się wszystkim strażakom, również tym, którzy nie utracili prawa do wynagrodzenia?	Z-ca Wójta Gminy Zabór
30.	Wątpliwości związane z kwestią wypłaty nauczycielom dodatków określonych w regulaminie wynagradzania nauczycieli w związku ze zmianą przepisów Karta Nauczyciela oraz w tym kontekście możliwość naruszenia dyscypliny finansów publicznych	Wójt Gminy Maszewo
31.	Wątpliwość wykonawcy inwestycji co do zaplanowania przez jednostkę samorządu terytorialnego wydatków z przeznaczeniem na realizowaną przez wykonawcę inwestycję.	Prezes Zarządu Sp. z o.o. Poznań
32.	Czy w świetle konsekwencji wynikających z art. 28 a ustawy o samorządzie gminnym osoba wyznaczona do pełnienia funkcji burmistrza podlega procedurze udzielenia absolutorium określonej w art. 199 ust. 3 ustawy o finansach publicznych,	MSWiA - P. Tomasz Siemniak, P. M. Pietruszak pełniący obowiązki Burmistrza Drezdenka
33.	Gmina nie prowadzi publicznego przedszkola, szkoły podstawowej ani gimnazjum, czy w budżecie zostały zaplanowane środki na ten cel?	osoba fizyczna
34.	Wniesienie o rozszerzenie uzasadnienia do uchwały kolegium RIO	Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.
35.	Wątpliwości co do prawidłowości ustalonych w budżecie gminy środków finansowych przeznaczonych na inwestycje i remonty w zakresie zadań ujętych w WPI oraz wątpliwości co do prawidłowości ustalenia dochodów MW budżecie - nie ujęcie w budżecie dochodów uzyskanych ze sprzedaży nieruchomości.	Radny Gminy Żary
36.	Czy zachodzi kolizja prawna pomiędzy przepisami art. 138 pkt 3 w związku z art. 189 ustawy z dnia 30.06.2005 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 256, poz. 2104 ze zm.) a przepisami ustawy z dnia 29.01.2004 r. prawo zamówień publicznych (Dz.U. z 2007 r. Ne 223, poz. 1655 ze zm.) ? Wątpliwość zrodziła się na tle pisma Ministra Finansów z dnia 09.06.2006 r. Nr ST1-4834-664/2006.	Wicestarosta Powiatu Międzyrzeckiego
37.	Uwagi do poselskiego projektu ustawy o sporcie	RIO Olsztyn
38.	Stanowiska w sprawie możliwości dokonywania zmian przez zarząd województwa w planie wydatków	KR RIO
39.	Uwagi do projektu ustawy o finansach publicznych, ustawy Przepisy	KR RIO

	wprowadzające ustawę o finansach publicznych	
40.	Zestawienie j.s.t. dotyczące wyrażenia/niewyrażenia zgody na wyodrębnienie w budżecie gminy środków stanowiących fundusz sołecki	KR RIO
41.	Opłaty za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, opłaty za wodę, obowiązki i kompetencje wójta, burmistrza, prezydenta miasta, gospodarka nieruchomościami, zamówienia publiczne, realizacja wniosków pokontrolnych, kontrole kompleksowe gospodarki finansowej i zamówień publicznych jednostek, przekazanie materiałów z kontroli kompleksowych	Komenda Wojewódzka Policji - Wydział do Walki z Korupcją
42.	Informacje dot. działalności RIO w Zielonej Górze, wykaz przeprowadzonych kontroli	Posel na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej

7.2. Działalność szkoleniowa

Działalność szkoleniowa RIO, realizowana przez Wydział Informacji, Analiz i Szkoleń, opierała się na planie szkoleń stanowiącym załącznik do planu pracy Izby na rok 2009 (plan ten uwzględnia możliwość poszerzenia działalności szkoleniowej o zagadnienia wynikające na bieżąco, w związku ze zmianami przepisów prawa bądź sugestiami zgłaszanymi bezpośrednio przez samorządy).

W omawianym okresie zrealizowane zostały założenia przewidziane w planie szkoleń na rok 2009, program szkoleń uzupełniony został ponadto o dodatkowe zagadnienia.

Ogółem, w 2009 roku Izba była organizatorem: 61 szkoleń dla jednostek samorządu terytorialnego i dla podmiotów określonych w art. 1 ust. 2 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych. W szkoleniach uczestniczyło łącznie 2 645 osób, reprezentujących lubuskie samorządy; w tym m.in.: prezydenci miast, burmistrzowie, wójtowie, starostowie, członkowie zarządów powiatów i zarządu województwa, skarbnicy i służby finansowe jst, radni, sekretarze jst, pracownicy odpowiedzialni za procedurę udzielania zamówień publicznych, gospodarkę nieruchomościami, audytorzy wewnętrzni, pracownicy komórek kontroli wewnętrznej, główni księgowi związków międzygminnych, kierownicy, księgowi i pracownicy placówek oświatowych, kierownicy, księgowi i pracownicy instytucji kultury, jednostek budżetowych i zakładów budżetowych.

Zestawienie tematyki szkoleń dla jst zrealizowanych w 2009r zawiera załącznik nr 4.

Tematyka szkoleń obejmowała zagadnienia związane z szeroko pojętą gospodarką finansową jst; takie jak: rachunkowość budżetowa, finanse publiczne, działalność pożytku publicznego i wolontariat, podatki i opłaty lokalne, zagadnienia związane z nadzorem i kontrolą RIO, audyt i kontrola wewnętrzna w jst, a także zamówienia publiczne, odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, gospodarka nieruchomościami.

Szkolenia prowadzone były metodą wykładów oraz zajęć i warsztatów praktycznych, z wykorzystaniem nośników multimedialnych. Uczestnicy szkoleń otrzymywali materiały i opracowania przygotowane przez prowadzących, jak również zaświadczenia uczestnictwa w szkoleniu. Zajęcia odbywały się – w zależności od zapotrzebowania - w grupach liczących od 12 do 120 osób. Podkreślić należy, że w opinii samorządów atutami szkoleń organizowanych przez RIO są gwarantujący wysoką jakość i poziom szkolenia dobór kadr i jednocześnie konkurencyjne, w stosunku do komercyjnej oferty firm szkoleniowych i consultingowych, ceny szkoleń.

W realizacji szkoleń Izba współpracowała z Ministerstwem Finansów, UOKiK, regionalnymi izbami obrachunkowymi, WSA w Gorzowie Wlkp., Samorządowym Kolegium Odwoławczym w Zielonej Górze, Sądem Okręgowym w Zielonej Górze, uczelniami wyższymi, w tym z Uniwersytetem Zielonogórskim, Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Sulechowie, Zrzeszeniem

Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Woj. Lubuskiego, Wojewodą Lubuskim, Sejmikiem Województwa Lubuskiego, Okręgową Izbą Radców Prawnych w Zielonej Górze. Na podstawie zawartych porozumień do udziału w szkoleniach organizowanych z inicjatywy RIO zapraszano również m.in.: przedstawiciele Komendy Wojewódzkiej Policji w Gorzowie Wlkp., Delegatury NIK w Zielonej Górze, Okręgowego Inspektoratu PIP w Zielonej Górze, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w Zielonej Górze oraz Prokuratur Okręgowych w Gorzowie Wlkp. i Zielnej Górze.

Pracownicy Izby uczestniczyli ponadto w charakterze wykładowców w szkoleniach organizowanych przez inne podmioty (w tym m.in. Zrzeszenie Wójtów, Burmistrzów i Prezydentów Miast Województwa Lubuskiego, RCAK Zielona Góra, FRDL, Zarząd Wojewódzki OSP).

W roku 2009 Regionalna Izba Obrachunkowa była współorganizatorem szkoleń w zakresie wdrażania elektronicznego systemu zarządzania budżetami jst BeSTi@ - Sprawozdawczość jednostek organizacyjnych (SJO BeSTi@) oraz Moduł Planistyczny. Szkolenie prowadzone były w formie warsztatów z wykorzystaniem stanowisk komputerowych. Funkcje trenerów pełnili pracownicy WIAS.

Tematyka szkoleń dla JST w roku 2009 – zestawienie

L.p.	Szkolenie	Terminy
1.	Zamknięcie ksiąg rachunkowych jednostek oraz budżetu na koniec 2008r. na koniec 2007 oraz zasady sporządzania sprawozdań finansowych	12.01.
2.	Zamknięcie ksiąg rachunkowych na koniec 2008r. oraz zasady sporządzania jednostkowych sprawozdań finansowych	13.01. 14.01.
3.	Zasady sporządzania sprawozdań budżetowych za rok 2008 przez jednostki samorządu terytorialnego w świetle obowiązujących przepisów	21.01.
4.	Zasady sporządzania sprawozdań budżetowych za rok 2008 przez samorządowe jednostki organizacyjne	22.01. 23.01.
5.	Zakładowa działalność socjalna w 2009 roku po wprowadzeniu zmian w ustawie o ZFŚS, a także w innych ustawach i przepisach wykonawczych	25.02.
6.	Prawo zamówień publicznych 2009 (szkolenie/warsztaty – 2-dniowe)	19-20.02.
7.	Zmiany przepisów podatkowych – aspekty praktyczne	23.02.
8.	Kontrola wewnętrzna a audyt wewnętrzny	04.03.
9.	Fundusz alimentacyjny – zasady ustalania zaliczki alimentacyjnej i polityka rachunkowości w jednostkach pomocy społecznej	09.03.
10.	Gospodarka finansowa jednostek oświatowych a prawa i obowiązki kierownika i głównego księgowego. Inwentaryzacja w jednostkach oświatowych	03.04.
11.	Zasady udzielania pomocy publicznej przez Gminy po zmianach w 2008 i 2009 roku	28.03.
12.	Wynagrodzenie, elementy czasu pracy, nabory i służby przygotowawczej w urzędach i jednostkach samorządu terytorialnego (wg nowej ustawy o pracownikach samorządowych i nowego rozporządzenia RM w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych)	21.04. 15.06.
13.	Gospodarka finansowa jednostek budżetowych a prawa i obowiązki kierownika jednostki i głównego księgowego – wybrane zagadnienia. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. (szkolenie dla zakładów budżetowych i służb finansowych Miasta Zielona Góra)	27.04
14.	Gospodarka finansowa zakładów budżetowych a prawa i obowiązki kierownika jednostki i głównego księgowego – wybrane zagadnienia. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych. (szkolenie dla jednostek budżetowych i służb finansowych Miasta Zielona Góra)	30.04.
15.	Fundusz sołecki – zadania, zasady gospodarki finansowej, przeznaczenie środków	13.05.
16.	Rachunkowość budżetu oraz jednostek budżetowych w zakresie projektów finansowanych dotacją rozwojową oraz środkami pochodzącymi z bezwrotnej pomocy zagranicznej	28.05. 18.05.
17.	Szkolenie wyjazdowe dla skarbników JST i księgowych związków międzygminnych Tematyka: - zmiany w systemie finansów publicznych (projekt ufp); - fundusz sołecki; - finansowanie OSP; - gospodarowanie mieniem komunalnym, informacja o stanie mienia komunalnego; - ocena wykonania budżetów JST za rok 2008 w świetle opinii składów orzekających; - dotacje rozwojowe; realizacja zadań z udziałem środków UE w nowej perspektywie finansowej; - obsługa modułu „Uchwały” w systemie BeSTi@; sprawozdawczość jednostek organizacyjnych – system SJO BeSTi@ - zmiany w klasyfikacji budżetowej; sprawozdawczość budżetowa; - zagadnienia bieżące wynikające z działalności kontrolnej i nadzorczej RIO	03.-05.06.
18.	Zasady finansowania OSP	23.06.
19.	Finansowanie zadań gminy z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi i narkomanii	26.05.
20.	Szkolenie dla nowo przyjętych pracowników Urzędu Marszałkowskiego w Zielonej Górze (w ramach służby przygotowawczej) Tematyka: - urząd samorządu terytorialnego; samorząd terytorialny w UE; - gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego; - ustawa o finansach publicznych; - klasyfikacja budżetowa; sprawozdawczość budżetowa i finansowa; - odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych; - postępowanie administracyjne – wybrane zagadnienia; - prawo zamówień publicznych; - nadzór i kontrola nad samorządem terytorialnym	02.-09.09. 07.-11.12.
21.	Jak skutecznie wyegzekwować w gminie podatki, czyli co zrobić gdy podatnik nie płaci	03.09.
22.	Uchwały podatkowe na rok 2010. Podatki i opłaty lokalne – najnowsze problemy (szkolenie 2-dniowe)	07.-08.09.

23.	Zasady udzielania pomocy publicznej przez gminy (w tym w rolnictwie) w roku 2009 i 2010.	11.09.
24.	BeSTi@ - sprawozdawczość jednostek organizacyjnych (warsztaty- na zleceni CWA; szkolenie na licencji CWA)	28.09 29.09 05.10 06.10 07.10 08.10 09.10 20.10 21.10 22.10 23.10 26.10
25.	Kontrola finansowa w jednostkach sektora finansów publicznych a standardy audytu wewnętrznego	30.09.
26.	Zasady finansowania OSP	01.10.
27.	Szkolenie wyjazdowe dla skarbników JST i księgowych związków międzygminnych Tematyka: - zmiany w systemie finansów publicznych (projekt ufp); - fundusz sołecki; - finansowanie OSP; - gospodarowanie mieniem komunalnym, informacja o stanie mienia komunalnego; - ocena wykonania budżetów JST za rok 2008 w świetle opinii składów orzekających; - dotacje rozwojowe; realizacja zdań z udziałem środków UE w nowej perspektywie finansowej; - obsługa modułu „Uchwały” w systemie BeSTi@; sprawozdawczość jednostek organizacyjnych – system SJO BeSTi@ - zmiany w klasyfikacji budżetowej; sprawozdawczość budżetowa; - zagadnienia bieżące wynikające z działalności kontrolnej i nadzorczej RIO	12.-14.10.
28.	Zaświadczenia w podatkach. Tajemnica skarbowa.	19.10.
29.	Realizacja przedsięwzięć gospodarczych w ramach nowej ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym	29.10.
30.	Nowa ustawa o finansach publicznych	09.11. 10.11. 20.11.
31.	Informatyczny system zarządzania budżetami JST BeSTi@. Moduł Planistyczny – projekt budżetu na rok 2010 w systemie BeSTi@ (szkolenie/warsztaty; szkolenie realizowane w oparciu o licencję CWA)	28.10. 29.10. 30.10. 02.11.
32.	Obowiązki organów prowadzących szkoły wynikające ze znowelizowanego art. 30 ustawy Karta Nauczyciela	16.11. 08.12. 09.12.
33.	Spotkanie szkoleniowo informacyjne dla Sekretarzy JST Rola sekretarza w świetle nowej ustawy o pracownikach samorządowych. Nowa ustawa o finansach publicznych. Kompetencje organów JST. (szkolenie bezpłatne; współpraca RIO, SKO, ZWBiPM Woj. Lubuskiego)	17.11.
34.	Nowa ustawa o finansach publicznych – finanse publiczne w praktyce; aktualny stan prawny, planowane zmiany w roku 2010.	24.11. 25.11.
35.	Osoby trzecie w podatkach, czyli zaległości podatnika zmarłego, w upadłości, nieściągalnego	01.12.
36.	Zamknięcie ksiąg rachunkowych samorządowych jednostek organizacyjnych. Inwentaryzacja oraz zasady sporządzania sprawozdań finansowych za rok 2009	04.12.
37.	Przekształcenie jednostek oświatowych funkcjonujących w formie zakładów budżetowych w jednostki budżetowe (szkolenie dla przedszkoli M. Zielona Góra)	04.12.

Część II

Działalność Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych

Do Regionalnej Komisji Orzekającej w sprawach o naruszenie dyscypliny finansów publicznych przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze w 2009r. wpłynęło 23 wniosków o ukaranie wobec 31 obwinionych. Ww. wnioski o ukaranie złożyli Rzecznik Dyscypliny Finansów Publicznych oraz jego zastępcy. Wnioski Rzecznika i jego zastępców sformułowane były na podstawie zawiadomień złożonych przez organy kontroli tj.: RIO, UKS, NIK, oraz kierowników jednostek sektora finansów publicznych.

Komisja w ciągu roku rozpoznała 22 sprawy i wydała łącznie 22 orzeczenia w stosunku do 29 obwinionych w tym: 1 sprawę z wniosku z 2008r. stosunku do 1 obwinionego. Ogółem ukarano 22 obwinionych, w tym: karą nagany 2 obwinionych, karą upomnienia 20 obwinionych, a w stosunku do 1 obwinionego wydano rozstrzygnięcie o niewinności, natomiast odstąpiono od wymierzenia kary wobec 5 obwinionych. Wobec 1 obwinionego wydano rozstrzygnięcie o umorzeniu postępowania. Dwie sprawy zostały rozstrzygnięte w styczniu 2010r. z uwagi na termin wpływu do Regionalnej Komisji Orzekającej (grudzień 2009r.).

Do najczęściej występujących czynów kwalifikowanych, jako naruszenie dyscypliny finansów publicznych w 2009r. należy zaliczyć naruszenie polegające na:

- udzieleniu zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania poszczególnych trybów udzielenia zamówienia publicznego, a także dotyczących obowiązku przekazania lub zamieszczenia ogłoszenia w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego i innych naruszeń przepisów o zamówieniach publicznych mających wpływ na wynik postępowania o udzielenie zamówienia publicznego;
- niezłożeniu przez członka komisji przetargowej lub inną osobę występującą w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w imieniu zamawiającego oświadczeń wymaganych przepisami o zamówieniach publicznych;
- wykazaniu w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;

- zaniechaniu przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzeniu lub rozliczeniu inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694, z późn., zm.);
- niezgodnym z przepisami umorzeniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo dopuszczeniu do przedawnienia tej należności;
- nieustaleniu należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo ustaleniu takiej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia;
- przekazaniu dotacji z naruszeniem zasad lub trybu jej udzielenia;
- niewykonaniu zobowiązania jednostki sektora finansów publicznych, którego skutkiem była zapłata odsetek, kar lub opłat;
- nieopłaceniu przez jednostkę sektora finansów publicznych składek na ubezpieczenia społeczne, składek na ubezpieczenie zdrowotne, składek na Fundusz Pracy, wpłat na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych;
- dokonaniu wydatku ze środków publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia;
- nieprzekazaniu do budżetu w należytym czasie pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego lub nieterminowym przekazaniu tych dochodów;
- nieustaleniu kwoty dotacji podlegającej zwrotowi do budżetu;
- zaciągnięciu zobowiązania bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia do zaciągnięcia zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych;
- dopuszczeniu przez kierownika jednostki sektora finansów publicznych do niewykonania zobowiązania jednostki, którego termin płatności upłynął, wskutek zaniedbania lub niewypełnienia obowiązków w zakresie kontroli finansowej.

Część III

Działalność Rzecznika dyscypliny finansów publicznych

W 2009 roku do Rzecznika dyscypliny finansów publicznych złożone zostały 83 zawiadomienia o ujawnieniu okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Wśród podmiotów składających zawiadomienia dominowali kierownicy jednostek sektora finansów publicznych, w których okoliczności takie zostały ujawnione oraz podmioty pełniące funkcje nadzorcze i kontrolne nad jednostkami sektora finansów publicznych (24 zawiadomienia złożone zostały przez Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze, 10 zawiadomień złożył Wojewoda Lubuski, 8 zawiadomień złożone zostało przez Najwyższą Izbę Kontroli, 5 zawiadomień złożonych zostało przez Dyrektora Urzędu Kontroli Skarbowej, 3 zawiadomienia pochodziły od Marszałka Województwa Lubuskiego oraz 33 zawiadomienia złożyły pozostałe podmioty).

Wśród ujawnianych okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych przeważały sprawy dotyczące:

- zamówień publicznych (udzielenia zamówienia publicznego wykonawcy, który nie został wybrany w trybie określonym w przepisach o zamówieniach publicznych, naruszenia przepisów o zamówieniach publicznych dotyczących przesłanek stosowania poszczególnych trybów udzielania zamówienia publicznego, nie złożenia przez członka komisji przetargowej lub inną osobę występującą w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego oświadczeń wymaganych przez przepisy o zamówieniach publicznych, unieważnienia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z naruszeniem przepisów o zamówieniach publicznych, określających przesłanki upoważniające do unieważnienia tego postępowania);
- dokonanie wydatków ze środków publicznych bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia,
- zaniechanie przeprowadzenia lub rozliczenia inwentaryzacji albo przeprowadzenie lub rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994r. o rachunkowości (Dz.U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 z późn. zm.);
- wykazanie w sprawozdaniu budżetowym danych niezgodnych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej;
- nieprzekazania do budżetu w należytym czasie pobranych dochodów należnych Skarbowi Państwa lub jednostce samorządu terytorialnego lub nieterminowego przekazania tych dochodów;

- dotacji (przekazania dotacji z naruszeniem zasad lub trybu udzielania, nie rozliczenia przekazanej dotacji, wydatkowania dotacji niezgodnie z przeznaczeniem określonym przez udzielającego dotacji);
- niepobranie lub niedochodzenie należności Skarbu Państwa, jednostki samorządu terytorialnego lub innej jednostki sektora finansów publicznych albo pobranie lub dochodzenie tej należności w wysokości niższej niż wynikająca z prawidłowego obliczenia;
- niewykonania zobowiązań jednostki sektora finansów publicznych, których skutkiem była zapłata odsetek, kar lub opłat;
- zaciągania zobowiązań bez upoważnienia albo z przekroczeniem zakresu upoważnienia do zaciągania zobowiązań jednostek sektora finansów publicznych.

W sprawach przedstawionych w złożonych zawiadomieniach o ujawnieniu okoliczności wskazujących na naruszenie dyscypliny finansów publicznych wydanych zostało:

20 postanowień o odmowie wszczęcia postępowania wyjaśniającego, obejmujących łącznie 26 rozstrzygnięć (przyczyną odmowy wszczęcia postępowania wyjaśniającego w 17 przypadkach była znikoma szkodliwość naruszenia dyscypliny dla finansów publicznych, w 3 przypadkach brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych, w 2 przypadkach przedawnienie oraz w 4 przypadkach inne przyczyny), 80 postanowień o wszczęciu postępowania wyjaśniającego wobec 122 osób, 57 postanowień o umorzeniu postępowania wyjaśniającego, obejmujące łącznie 89 osób (wśród przyczyn takiego rozstrzygnięcia przeważała okoliczność nie popełnienia zarzucanego czynu, brak znamion naruszenia dyscypliny finansów publicznych oraz znikoma szkodliwość naruszenia dla finansów publicznych).

W następstwie przeprowadzonych czynności sprawdzających oraz wszczęcia postępowań wyjaśniających - w 2009 r. do Regionalnej Komisji Orzekającej przy Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Zielonej Górze złożone zostały 23 wnioski o ukaranie, dotyczące 29 obwinionych.

Po ich rozpatrzeniu przez Regionalną Komisję Orzekającą: 1 obwiniony został uniewinniony, 5 obwinionym przypisano odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych, ale odstąpiono od wymierzenia kary, 22 obwinionych ukarano, a w przypadku 1 obwinionego umorzono postępowanie.